

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

**СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:**

**Глава парламенту зустрівся
із прем'єром Литви**

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз у четвер зустрівся з Прем'єр-міністром Литовської Республіки Іядімінасом Кіркїласом.

За повідомленням прес-служби Верховної Ради, сторони високо оцінили рівень двосторонньої співпраці, зокрема міжпарламентської, зазначивши, що співробітництво між нашими державами інтенсифікується в усіх напрямках. Г. Кіркїлас висловив думку, що в Україні та Литви широкі перспективи співпраці у багатьох галузях, зокрема, в енергетичній, транспортній, екологічній сфері.

О. Мороз і Г. Кіркїлас висловилися за активізацію роботи українсько-литовської Міжпарламентської асамблеї. Голова Верховної Ради України запропонував створити у рамках асамблеї низку комісій, які опікувалися б питаннями прикордонного співробітництва, євроінтеграції, реформи місцевого самоврядування.

Голова Верховної Ради України отримав запрошення взяти участь у роботі асамблеї, яка відбудеться 26-28 квітня у Вільнюсі.

Прем'єр-міністр Литовської Республіки зазначив, що в його країні уважно стежать за розвитком ситуації в Україні, і висловив сподівання на розв'язання кризи в рамках конституційного поля. «Ми впевнені, що в українських політиків є потенціал знайти рішення», — сказав він.

На прохання Г. Кіркїласа О. Мороз проаналізував ситуацію в Україні і виклав своє бачення розв'язання кризи в Україні, яку він охарактеризував як штучну. На переконання Голови Верховної Ради України, для вирішення проблеми необхідно застосовувати політичні засоби, зокрема скасувати указ Президента України про дострокові вибори і постанови парламенту.

О. Мороз вважає, що найближчим часом політичні консультації будуть продовжені, і «ми знайдемо спільне розв'язання проблеми у рамках Конституції».

Не батуринська комедія, а трагедія!

У деяких російських та українських виданнях останнім часом з'явилися публікації, які ставлять під сумнів наявність значних жертв після «визволення» Олександром Мєншиковим Батурина. Історична розвідка журналіста Сергія Павлика спростовує наведені в них тези про незначну кількість жертв після спустошливого походу російського війська на гетьманську столицю.

Питання, скільки городян, захисників загинуло при спаленні-взятті Батурина, досить важливе для розуміння масштабу трагедії, вивчення історії страшної дати в житті всієї України. Виведення більш-менш реальної цифри втрат, яких зазнала Гетьманщина від вояк Мєншикова, нейтралізує безпідставні історичні спекуляції на цю тему, як у плані завищених оцінок (30 тисяч), так і занижених (1—3 тисячі). Останнім часом у періодиці, інтернеті з'явилися статті, які взагалі ставлять під сумнів наявність жертв у Батурині.

(Закінчення на 12—13-й стор.).

На знімку: пам'ятник жертвам батуринської трагедії.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Фото Анастасії СИРОТКИНОЇ.

■ НОВИНИ

Прем'єр звернеться до ПАРЄ

Постійна делегація Верховної Ради України у Парламентській асамблеї Ради Європи 16-20 квітня братиме участь у роботі другої частини чергової сесії асамблеї 2007 року у Страсбурзі (Французька Республіка).

(Закінчення на 2-й стор.).

Нарешті! Телевізор без політиків

Учора ми дістали щасливу змогу відпочити від політики. Українські телевізійники вирішили зробити свій внесок у справу врегулювання політичного конфлікту в країні. У п'ятницю стартувала акція «День без політиків». Її суть у тому, що телеканали висвітлюватимуть політичні події, але без заяв та інтерв'ю політиків як центрального, так і регіонального рівнів. Мета — бодай натякнути, що глядачі стомилися від надлишку політичної інформації і що в країні є інші новини та події.

Ініціатива належить телеканалу «1+1». Ідею підтримали керівництво і колективи кількох центральних телеканалів, зокрема: ICTV, Новий канал, 5 канал, НТН. Висвітлювати день без політиків погодилися і багато регіональних телеканалів. Від участі в цій акції відмовився телеканал «Інтер», повідомляє УНІАН.

90 луганських «висоток» — без води

У обласному центрі 90 висотних житлових будинків залишилися без води, оскільки Луганське енергетичне об'єднання перекрило подачу електроенергії «Луганськводі». Борг останньої, за словами речника «Луганської енергетичної компанії», становить понад 90 мільйонів гривень, а за минулий місяць сплачено трохи більш як 77%. Цього місяця «Луганськвода» порушила домовленості щодо виплати боргу, тому потрапила під дисциплінарне покарання, повідомляє радіо «Ера».

■ ВРОЖАЙ

Незабаром посівний екватор

Хлібороби Чернігівщини вже засіяли ранніми зерновими та зернобобовими культурами 240 тисяч гектарів (37 відсотків від запланованого). З потеплінням активізувалися роботи в районах, де спеціалізуються на вирощуванні цукрових буряків. Хоча проблема збуту льонотрести й залишається актуальною, все-таки в Коропському та Чернігівському районах почали сіяти льон, повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.

3 17 по 21 квітня відбудуться Дні газети «Голос України» в Донецькій області

■ АКЦІЇ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Такі акції газета проводить щороку. Зустрічі з вами, шановні читачі, допомагають журналістам ближче ознайомитися із успіхами, досвідом і проблемами регіону. У планах редакційного «десанту», який представитимуть заступник головного редактора Сергій ДЕМСЬКИЙ, власний кореспондент газети у Донецькій області Ліна КУЩ та фотокореспондент Олександр КЛИМЕНКО, — відвідання Краматорська, Горлівки, Артемівського району, зустрічі з керівництвом області та місцевої влади.

Завершить нашу програму фестиваль команд КВН, участь у якому візьмуть школярі Докучаєвська, Жда-

нівки, а також команда молодих читачів газети «Голос України» із Донецька. Повболівати за команди запрошено учнів різних районів області. На

найдотепніших і найкмітливіших учасників чекають подарунки від газети та спонсорів фестивалю. Цікаво? Тож приходьте на фестиваль, який відбудеться у суботу, 21 квітня, в міському Палаці культури за адресою: Донецьк, бульвар Шевченка, 53. Початок о 10.00.

Вл. інф.

КОРОТКО

- Житомирські правоохоронці на трасі Київ—Чоп затримали «Мерседес», що незаконно перевозив 1,5 тонн м'ясопродуктів (*Укрінформ*).
- «Укртрансгаз» із початку квітня закачав у ПСГ 324,5 млн. кубометрів газу (*УНІАН*).
- Зростання ВВП в Україні за підсумками 2007 року становитиме 5,5 відсотка, інфляція — 10,9 відсотка, прогнозує Світовий банк (*УНІАН*).
- Прокуратура Івано-Франківщини порушила 23 кримінальні справи за фактами приховування реальної зарплати (*УНІАН*).
- У Львові завершено опалювальний сезон.

НАСТУПНОГО ТИЖНЯ :

- Відбудеться засідання погоджувальної ради Верховної Ради України.
- Заплановано проведення міжпартійного з'їзду Української народної партії, Народного руху України та Української республіканської партії "Собор".
- У Творчій вітальні ім. І. Козловського пройде концерт з циклу "Майбутні зірки України" учнів духового відділення Київської середньої спеціалізованої музичної школи ім. М. Лисенка.

■ У НОМЕР
Прем'єр звернеться до ПАРЄ
(Початок на 1-й стор.).

Програмою роботи асамблеї, зокрема, передбачено розгляд питань щодо проекту меморандуму про взаєморозуміння між Радою Європи та Європейським союзом, стану дотримання прав людини і демократії в Європі з відповідною процедурою моніторингу цих процесів з боку ПАРЄ, питань справедливого розслідування кримінальних справ, пов'язаних із шпигунством або розкриттям державних таємниць, вступу Республіки Чорногорія до Ради Європи.

У рамках роботи форуму очікується звернення Прем'єр-міністра України Віктора Януковича до ПАРЄ. Протягом першого дня роботи асамблея визначиться із внесенням до порядку денного термінових дебатів про внутрішньополітичну ситуацію в Україні.

Програмою роботи асамблеї, на клопотання керівника постійної делегації Верховної Ради України у ПАРЄ Віталія Шибка, передбачено офіційне відкриття експозиції, присвяченої боротьбі з тероризмом. Також порядком денним роботи постійної делегації Верховної Ради України у ПАРЄ, серед іншого, заплановані зустрічі українських парламентаріїв із доповідачами Моніторингового комітету асамблеї Ханне Северинсен і Ренате Вольвенд.

Ліквідація наслідків аварії на ЧАЕС: враження і висновки невтішні

Учора заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко провів у Славутичі (Київська область) нараду з питань виконання законодавства України про ліквідацію наслідків Чорнобильської катастрофи та соціальний захист потерпілих від неї.

Зазначалося, що минає 21 рік після найбільшої у світі техногенної катастрофи, майже сім років після дострокового зупинення ЧАЕС, а далеко не все зроблено, що намічалось.

Зокрема, досі не введено в експлуатацію жоден з об'єктів, що будують за міжнародними проектами, завершити які планували ще у 2001—2004 роках. У середньому затримки за всіма проектами — 5—7 років, а початкова вартість їх зросла у 1,5—2 рази. Через неготовність нового сховища відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-2) за шість років на станції не приступили до реальних робіт зі зняття її енергоблоків з експлуатації. Лише на початку квітня нинішнього року розпочалися широкомасштабні демонтажні роботи в машинному залі № 1. Зволікають і з будівництвом нової захисної оболонки «Укриття-2».

Наголошувалося також, що не повною мірою виконується Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Є велика заборгованість держави з виплат цій категорії громадян компенсацій за харчові продукти та шкоду, заподіяну здоров'ю, з допомоги на оздоровлення, із доплати за роботу на радіоактивно забруднених територіях тощо.

Учасники наради ознайомилися із станом будівництва окремих об'єктів на ЧАЕС, ухвалили відповідні рекомендації Кабінету Міністрів та Верховної Ради.

У нараді взяли участь народні депутати, представники міністерств і відомств.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Профспілки закликають сісти за стіл переговорів

Федерація профспілок, яка представляє 12 млн. працівників, закликає Голову Верховної Ради Олександра Мороза, Прем'єр-міністра Віктора Януковича, Президента Віктора Ющенка невідкладно сісти за стіл переговорів для пошуку шляхів виходу з політичної кризи. Відповідне звернення учора під час «круглого столу» в УНІАН оприлюднив секретар Федерації профспілок України Юрій Кулик.

ФПУ стурбована загостренням суспільно-політичної ситуації в країні та виступає за збереження спокою й подальшу послідовну розбудову держави, наголосив він.

Ю. Кулик підкреслив, що люди прагнуть економічної і політичної стабільності, соціального зростання та розбудови громадянського суспільства. Отже, на його переконання, політичний конфлікт має вирішуватися законними засобами і в межах Конституції.

Туристів буде більше, а дороги — кращі

■ ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА
Ранкове засідання 13 квітня

У Голови Верховної Ради є всі підстави підписувати і оприлюднювати рішення, які парламент прийняв після 2 квітня. Про це заявив народний депутат Петро Цибенко (КПУ) під час оголошення заяв і пропозицій народних депутатів.

Парламентарії вже вкотре закликали Віктора Ющенка зупинити дію указу про дострокове припинення повноважень Верховної Ради, поважати Конституцію, відстоювати інтереси всієї країни, а не окремих політиків, і розпочати конструктивні переговори з парламентською більшістю. Бо, наголошував соціаліст Ярослав Мендусь, головне джерело влади — не Президент, а народ. Він також звернувся до Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради з проханням розглянути звинувачення Президента України Віктора Ющенка, озвучені ним під час прес-конференції, нібито закон «Про Кабінет Міністрів України» був ухвалений шляхом підкупу депутатів. Якщо у гаранта Конституції є докази підкупу, він зобов'язаний передати ці відомості в компетентні органи, переконаний Ярослав Мендусь.

«Ми готові йти на вибори, якщо буде відповідне рішення Конституційного Суду», — зазначив глава парламенту Олександр Мороз. Однак нині, на його переконання, треба шукати компроміс. «Є конституційна постанова Верховної Ради, яка не може бути ніким відмінена і має таку само юридичну силу, як і указ Президента», — наголосив головуєчий і додав, що, на відміну від указу, вона не суперечить Основному Закону.

А народний депутат Лев Гнатенко звернувся до Президента з проханням у найближчі терміни привести склад РНБО у відповідність із законом.

Народні депутати ратифікували кредитну угоду (третій проект) «Ремонт автомобільної дороги Київ — Чоп» між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку. Це колосальний інвестиційний проект, наголосив Голова Верховної Ради, важливий для держави. Як зазначив доповідач, член Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Віталій Хомутинник, прийняття проекту сприятиме завершенню внутрішньодержавної процедури з боку України для набуття угодою чинності.

За попередньою оцінкою, загальна вартість третього проекту становитиме 677,5 млн. євро, повідомив парламентарій, з яких 400 млн. євро видається під державні гарантії. 277,5 млн. євро планує профінансувати Укравтодор за рахунок власних коштів.

Виконання проекту, зазначали народні депутати, покращить сполучення з країнами Європейського союзу,

сприятиме прискореному розвитку малого і середнього бізнесу, поліпшить економічну ситуацію в районі транспортної магістралі і збільшить кількість робочих місць.

Законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» (щодо реклами), який народні обранці ухвалили у першому читанні, спрямований на розвиток туристичної галузі. Запропоновані зміни сприятимуть покращанню економічного та інвестиційного клімату і, безперечно, підвищать міжнародний імідж України.

Крім того, парламентарії ухвалили зміни до деяких законів України (щодо розвитку державних аварійно-рятувальних служб і проведення заходів у сфері попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру)

Головна мета проекту — профілактика, захист здоров'я та життя людини, її морально-психологічного стану, уникнення перетворення захворювань, які можуть з'явитися під час виконання службових обов'язків, на професійні. А також створення належних умов розвитку державних аварійно-рятувальних служб. Нині, зазначали депутати, склалася вкрай негативна ситуація стосовно розвитку та технічного переоснащення державних аварійно-рятувальних служб, які підпорядковані МНС України. Бюджетні асигнування на діяльність цих служб постійно скорочуються. Тому вони не можуть придбати нову сучасну техніку. Постраждали від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, громадяни, які були залучені до ліквідації надзвичайних ситуацій, а також рятувальники потребують систематичної медико-психологічної реабілітації, оскільки наслідки постійних психологічних стресів можуть проявлятися впродовж тривалого часу.

Реалізація проекту вимагатиме фінансових витрат із державного бюджету України на виконання загальнодержавних програм. (Орієнтовно 2400 ря-

тувальників щороку мають пройти курс медико-психологічної реабілітації, на що витрати з державної казни становитимуть не більш як 10 — 10,5 мільйона гривень.)

Парламентарії ухвалили в цілому зміни до законів «Про реабілітацію інвалідів в Україні» (щодо жінок після мастектомії), «Про податок на додану вартість» (щодо оздоровлення дітей). Звільнення від ПДВ операцій з поставки путівок на оздоровлення на території країни фізичних осіб віком до 18 років, зазначали депутати, дасть змогу зменшити податкове навантаження і покращить фінансовий стан закладів, які надають такі послуги. Закон «Про перелік пам'яток культурної спадщини, які не підлягають приватизації», депутати прийняли у першому читанні.

На початку ранкового засідання парламентарії привітали свого колегу Григорія Ілляшова (на знімку) з днем народження і заслухали попередній звіт тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань встановлення посадових осіб Служби безпеки України, винних у видачі незаконних наказів про організацію та здійснення прослуховування телефонних розмов і стеження за народними депутатами України, суддями Конституційного Суду України, судів загальної юрисдикції та членами Центральної виборчої комісії.

Людмила ГОЛОВАТА.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

■ ПІДСУМКИ ТИЖНЯ

У пошуках компромісу

Схоже, політична криза в країні набуває затяжного характеру. «Жахи», які прогнозували найбільш перелякані політики — відставка уряду, застосування силових структур для виконання указу Президента — не відбулися. Тим паче глава держави на прес-конференції у четвер не тільки спростував їх, а й заявив, що малоймовірно компроміс. І уточнив, який: дата виборів може бути змінена.

А розпочався тиждень черговою серією мітингів. Щоправда, ні коаліція, ні опозиція не отримали переваги: заходи порівняно з 2004 роком були, скажемо так, малолюдні — по кілька десятків тисяч громадян з обох боків.

А тим часом партії, які входять до опозиційного табору, почали проводити з'їзди і формувати передвиборні списки. Однак, як і прогнозували деякі аналітики, єдиного мегаблоку пропрезидентських сил не буде. Юлія Тимошенко хоче грати свою гру, а тому знову поведе на штурм владних висот лише власну команду. У свою чергу, схоже, блок «Наша Україна» зазнає переформатування. Уже відомо, що Народний рух, Українська республіканська партія «Собор» створили разом з Українською народною партією

єю новий блок під назвою «Рух — Українська правниця».

Натомість коаліція продовжує працювати у пленарному режимі. І, окрім гучних політичних заяв, приймає закони. Зокрема, народні обранці прийняли закон про допуск на територію України іноземних військ для участі у навчаннях. А також у п'ятницю затвердили угоду з Європейським банком реконструкції і розвитку про надання нашій державі кредиту для реконструкції дороги Чоп—Київ.

Водночас члени Центральної виборчої комісії звернулися до Конституційного Суду з проханням прискорити розгляд подання про відповідність указу глави держави Основному Закону країни. А ЦВК поки що не працює, бо ніяк не може зібратися кворум для проведення засідання.

А тим часом голова КС Іван Домбровський переніс слухання на 17 квітня. Отож політики змушені набратися терпіння і чекати вердикту Конституційного Суду, хоча й зізнаються: підкоримось будь-якому рішення КС. Це рішення, схоже, і стане основою для компромісу.

Володимир КОРОЛЮК.

■ КРИМІНАЛ

Культурологія поножовщини

У четвер в офісі партії «Братство», розташованому на вулиці Грушевського у Києві, сталася бійка, внаслідок якої п'ятеро осіб одержали ножові поранення. За інформацією Центру зв'язків з громадськістю ГУ МВС України у місті Києві, повідомлення про інцидент надійшло до чергової частини приблизно о пів на восьму вечора. На місці події правоохоронці з'ясували, що цього дня у приміщенні офісу «Братства» (вул. Грушевського, 18, кв. 3) його лідер Дмитро Корчинський виступав перед своїми соратниками та усіма бажаючими з лекцією про культурологію релігії. Взяти участь запрошувалися усі бажаючі.

За попередніми даними МВС, під час лекції, приблизно о 19.20, «деякі з присутніх сміхом та кепкуванням викликали агресивну реакцію серед прихильників «Братства», унаслідок чого сталася словесна перепалка, яка згодом переросла в бійку». П'ятеро осіб отримали тілесні ушкодження різного ступеня тяжкості. Одного з них з ножовим пораненням було госпіталізовано до Київської міської клінічної лікарні №17. Всі постраждали — студенти різних вищих навчальних закладів столиці.

Для з'ясування обставин інциденту з офісу «Братства» до Печерського райуправління міліції було доставлено 33 особи, шестеро з яких об'єднано підозрюються у скоєнні цього злочину. Стосовно інших 27 затриманих складено адміністративні протоколи за ст. 173 КУпАП та накладено штраф у розмірі 51 гривня на кожного. За цим фактом слідчий відділ Печерського РУ ГУМВС України в м. Києві порушив кримінальну справу за частиною 4 статті 296 Кримінального кодексу України «хуліганство». Нині за фактом цієї «культурології поножовщини» триває досудове слідство.

Сергій ІВАНІВ.

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз відповів на низку запитань журналістів з приводу прес-конференції Президента України Віктора Ющенка

**Повідомлення для ЗМІ
12 квітня 2007 року**

Голова Верховної Ради України, зокрема, сказав:

«Аргументація Президента щодо необхідності відомого указу містить цілу низку положень, що повинні одержати оцінку з боку Конституційного Суду. Вони багато разів озвучувались Президентом, але від того не стали переконливішими.

Указ антиконституційний, це не лише моє переконання. Це юридичний факт. Усе інше — політичний антураж.

Тепер щодо конкретних деталей:

* Про «неконституційність коаліції»

Коаліція створена на основі Конституції і Регламенту Верховної Ради України. «Засади формування, організації діяльності та припинення діяльності коаліції <...> встановлюються Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України» (стаття 83 Конституції).

Регламент приймався попереднім парламентом. Індивідуальний вступ депутатів до коаліції там передбачений. Парламент скасував цей пункт Регламенту, проблема закрыта. В коаліції нині 238 депутатів. Як голосують депутати (і в коаліції, і не в коаліції) — справа самих депутатів.

* Про привід підписання указу

Постанова Верховної Ради України, прийнята 26 липня 2006 року, передбачає, що після проведення консультацій з приводу дострокового припинення повноважень парламенту

■ СЛІДАМИ НАШИХ ПУБЛІКАЦІЙ

«Молода гвардія» отримає фінансування з державної казни

«Голос України» надрукував статтю народного депутата Бориса Дейча «Турбота про здоров'я дітей — турбота про майбутнє України». Це була реакція народного обранця за підсумками дня уряду.

На публікацію зреагував міністр у справах сім'ї, молоді та спорту Віктор Корж. У листі на ім'я Бориса Дейча сказано: «Щиро вдячний вам за публікацію та висловлюю солідарність щодо визнання питання оздоровлення та відпочинку дітей державним пріоритетом».

На думку міністра, розв'язання порушених проблем залежить від спільних зусиль центральних і місцевих органів виконавчої влади, власників оздоровчих закладів, громадських організацій.

Віктор Корж повідомив, що працівники міністерства доопрацьовують проект закону «Про оздоровлення та відпочинок дітей».

Окрім того, відомство розробило стратегію розвитку державного підприємства «Український дитячий центр «Молода гвардія». А в державному бюджеті на 2007 рік передбачене часткове фінансування цілорічного оздоровлення дітей соціально уразливих категорій на базі цієї оздоровниці.

Міністерство у справах сім'ї, молоді та спорту разом з іншими відомствами розробило проект концепції загальнодержавної програми оздоровлення та відпочинку дітей, молоді та сімей з дітьми.

На думку міністра, «підтримка Верховною Радою цих законопроектів дасть змогу врегулювати взаємини в галузі оздоровлення та відпочинку дітей в сучасних умовах».

Звернення до членів Партії регіонів, Соціалістичної партії, Комуністичної партії України та українського народу

Дорогі співвітчизники, керівництво трьох політичних сил — Партії регіонів, Соціалістичної партії, Комуністичної партії — звертається до своїх партійців та всього українського народу з приводу загрозливої політичної ситуації, що склалася на сьогодні в нашій країні. Підписання другого квітня цього року Президентом країни антиконституційного і тому нелегітимного указу про припинення повноважень парламенту та призначення дострокових виборів стало тим детонатором, який погрожує підірвати громадянський спокій, дестабілізує ситуацію в усіх сферах суспільного життя.

Виявившись залежним від певних політичних кіл, які мають на меті часто особисті цілі, гарант Конституції насправді знехтував її буквою, спровокував справжнє протистояння в країні, ставить її на межу грома-

дянського конфлікту. На зміну політичній та економічній стабілізації, якої було досягнуто непростим зусиллям створеного коаліцією нинішнього уряду, курс на подальше нарощування економічного потенціалу, підвищення добробуту людей приходить суспільне розчарування, апатія, невпевненість у майбутньому, побоювання втрати останнього. І все відбувається на тлі гучних гасел і промов про демократію, боротьбу з ворогами народу, красивих обіцянок кращого життя в разі проведення дострокових парламентських виборів.

Ініціатори цих недолугих заликів ніби забули, що ще зовсім недавно люди зробили свій політичний вибір, визначили ті політичні сили, яким вони довіряють. З усією відповідальністю заявляємо про те, що ми не боїмося дострокових парламентських виборів, ми не проти них

Верховна Рада невідкладно проводить засідання без оголошення. Голова Верховної Ради зобов'язаний при тому лише повідомити про час засідання. Я виконав цю вимогу.

Я справді хотів поінформувати депутатів про суть консультацій і переговорів. А постанову, яка передбачала застереження неконституційним крокам, а також розгляд питань, що є предметом дискусії (про Регламент, Універсал національної єдності, Кабінет Міністрів України — так зване «меню» в устах Президента), прийняти наступного дня.

В розмові Президент запевнив, що він ніяких рішень щодо парламенту 2 квітня приймати не буде.

— Можна публічно зіслатися на таку гарантію? — запитав я.

— Ні, не варто, — відповів він.

Будучи навченим щодо ролі дрібниць у стосунках між гілками влади при введенні в дію закону про Кабінет Міністрів, я розумів, що ризик прийняти постанову після указу існує, і наслідки того програмувались секретаріатом Президента. Крім того, в мене була повна інформація про те, що указ буде проголошуватись обов'язково.

Постанови Верховної Ради України чинні та обов'язкові до виконання, Кабінетом Міністрів у тому числі. Ці постанови ніхто не може призупинити, і Президент теж. Виникає колізія, це правда. Вона має юридичну основу, але створена політичними методами. Політичними її і слід владнати. Як? Скасувавши одночасно і указ, і постанови!

До речі, тут і пояснення — чому Президент

хотів, щоб Верховна Рада проводила засідання після набуття чинності указом.

Голова Верховної Ради України 2 квітня 2007 року діяв у абсолютній відповідності з Регламентом, зі своїми функціональними обов'язками.

* Щодо постанов про Центральну виборчу комісію

Проекти постанов з цього приводу зареєстровані ще в грудні 2006 року. Я не був прихильником їх розгляду, бо йшлося про метод скасування рішень, за якими вже вступили в силу певні правовідносини. Проте ініціатори постанов посилалися на такий же метод, застосований Президентом щодо голови Печерського суду, він скасував свій же указ про призначення. У мене не було контраргументів. Та й розглядалося це питання після звернення Президента по телебаченню.

Сподіваюся, журналісти помітили, що приклад розв'язання відповідної колізії у Бразилії президент використав, посилаючись на вищий суд тієї країни, що передбачено нормами їхньої конституції. Важливо: суд, а не президент, конституція, а не персональна воля.

Так само вони помітили, що, коментуючи неможливість відставки Президента, Віктор Андрійович точно повторив норми чинної Конституції. Було б добре, якби так само він коментував і підстави щодо парламенту. Тоді б не було підозр стосовно подвійних стандартів.

Інші тези з прес-конференції не містять суттєвої новизни».

ПРЕС-СЛУЖБА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.

■ ФОТОФАКТ

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз вручив посвідчення суддям Запорізького апеляційного господарського суду та деяких місцевих судів, обраним безстроково.

На знімку: Василь Жмурченко — суддя місцевого Недригайлівського районного суду Сумської області, Наталя Колодій — суддя Запорізького апеляційного господарського суду.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

■ ОФІЦІЙНО

«У зв'язку з достроковим припиненням повноважень народного депутата України Кінаха А. К. вважати недійсними посвідчення помічників-консультантів:

Аксьона Олександра Івановича (номер посвідчення 317/18),

Аскарова Айдина Вахіда огли (номер посвідчення 317/19),

Бахмача Євгенія Степановича (номер посвідчення 317/10),

Блаудзевич Олександр Юрійович (номер посвідчення 317/04),

Бровка Петра Петровича (номер посвідчення 317/22),

Вінницького Олександра Густавовича (номер посвідчення 317/03),

Гольди Анатолія Володимировича (номер посвідчення 317/20),

Гунчика Володимира Петровича (номер посвідчення 317/11),

Дудича Романа Івановича (номер посвідчення 317/26),

Жук Людмили Володимирівни (номер посвідчення 317/05),

Захарова Сергія Віталійовича (номер посвідчення 317/12),

Змієвця Сергія Олександровича (номер посвідчення 317/13),

Капустіна Віктора Володимировича (номер посвідчення 317/14),

Киричка Юрія Юрійовича (номер посвідчення 317/21),

Кожемяко Інни Володимирівни (номер посвідчення 317/15),

Макарової Надії Лаврентіївни (номер посвідчення 317/27),

Приходька Ігоря Владленовича (номер посвідчення 317/16),

Прохорова Сергія Мефодійовича (номер посвідчення 317/06),

Рогози Олега Петровича (номер посвідчення 317/17),

Сакуна В'ячеслава Станіславовича (номер посвідчення 317/07),

Скоромного Анатолія Миколайовича (номер посвідчення 317/08),

Степанкової Тетяни Михайлівни (номер посвідчення 317/09),

Турчина Богдана Даниловича (номер посвідчення 317/24),

Черевана Володимира Павловича (номер посвідчення 317/23),

Шевчука Анатолія Васильовича (номер посвідчення 317/28),

Яреми Ігоря Івановича (номер посвідчення 317/25).

***

У зв'язку з виключенням із списків вважати недійсним посвідчення помічника-консультанта народного депутата України Лещенка В. М. Каспарянина Рубена Ренгардовича за №467/22.

***

У зв'язку з виключенням із списків вважати недійсним посвідчення за №449/12 Соловйова Бориса Петровича — помічника-консультанта народного депутата України Опалка В. М.

***

У зв'язку з виключенням із списків вважати недійсним посвідчення за №162/15 Біласа Богдана Ярославовича — помічника-консультанта народного депутата України Болдирева Ю. О.

Управління кадрів».

«Чорноморнафтогаз» розпочав будівництво другої черги магістрального газопроводу Глібівка—Сімферополь (*Укрінформ*)

Після ремонту довелося відселяти сусідів

Крим. У Сімферополі після ремонту в одній із квартир, що на першому поверсі багатоповерхового будинку на вулиці Севастопольській, 25, лопнула опорна колона, тріснули стіна і стеля на двох поверхах. Співробітники МНС припинили подачу газу в аварійне крило будинку, мешканців чотирьох постраждалих квартир терміново відселили. Оперативно розпочато зміцнення будинку та встановлення тимчасових опорних колон, а власники квартири, де проводився ремонт, зобов'язалися за добу встановити стаціонарні опори.

Віктор ХОМЕНКО.

Нові тарифи будуть набагато вищі

Київ. Квартплата в столиці після перерахування тарифів по кожному будинку підвищиться, повідомив начальник головного управління з питань цінової політики КМДА Василь Яструбинський. Розрахунки буде завершено у другому кварталі 2007 року, а подано на розгляд міській владі вже у третьому кварталі цього року.

Розмір квартплати залежатиме не від віку чи стану будинку, а від кількості наданих послуг, площі прибудинкової території і наявності на ній дитячого або спортивного майданчика. Міський чиновник зазначив, що нові тарифи будуть набагато вищі. ЖЕКи зобов'язуть надавати мешканцям будинків повні звіти про надані послуги.

■ ФОТОФАКТ

Львівська «Електротермометрія» вже 40 років випускає прилади контролю і регуляції технологічних процесів. Великий попит є на побутові лічильники холодної та гарячої води.

На знімку: бригадир **Наталія Копельчук** готує лічильники **КВ-1,5** до відправлення споживачам.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Двірники одержать квартири й пільги

Харків. Міський голова Михайло Добкін вважає, що двірники мають одержувати як мінімум 1000 гривень на місяць і користуватися певними пільгами. Зараз він проводить консультації з двірниками, слюсарями, електриками, працівниками аварійних служб. Саме від їхньої роботи сьогодні, на думку міського голови, залежить поліпшення якості житлово-комунальних послуг, одержуваних харків'янами. Він також додав, що планується створити фонд службового житла з приміщень, які колись належали ЖЕКам. Ці квартири розподілятимуться серед двірників. Крім того, влада всерйоз зайнялася підготовкою літнього відпочинку дітей комунальників.

Микола КОСИЙ.

Неплатники залишилися без електроенергії

Хмельницьчина. Заборгованість за спожиту електроенергію сягнула в області 66 мільйонів гривень. Це змусило енергопостачальну компанію визначити тих, хто заборгував найбільше, і до сплати боргів відключити їх від електроенергії. Це понад чотири сотні переважно підприємств, установ та організацій. Їх борг становить 22 мільйони гривень. Справи ще 14 розглядатимуть у суді.

Ірина КОЗАК.

Водіїв маршруток — хоч на подіум

Тернопіль. Блакитна сорочка, темно-синій жилет і краватка у тон — таку форму відтепер носитимуть водії тернопільських маршруток. Начальник управління транспорту і зв'язку міськради Ігор Мединський, з ініціативи якого перевізників «переодягли», вважає, що формений одяг не лише прикрашає, а й зобов'язує бути дисциплінованим і ввічливим. Згодом форму надягнуть і водії автобусів та тролейбусів. Ще одне, точніше, добряче забуде старе, нововведення у маршрутних таксі — оголошення зупинок. Багато які вулиці Тернополя перейменували, і втрапити за потрібною адресою досить складно. Запис оголошення з детальною інформацією зробила заслужена артистка України Світлана Бобчук. Паралельно з цими нововведеннями триває заміна і транспортних засобів.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Президент Польщі Лех КАЧИНСЬКИЙ висловив переконання, що Україна стане членом Євросоюзу до 2020 року, попри нинішню політичну кризу та повільні темпи реформ (*Укрінформ*)

Канів на межі екокатастрофи

За останні три роки на міському каналізаційному колекторі сталося 586 аварій, на ліквідацію яких витрачено 3 мільйони 487 тисяч бюджетних гривень.

Екологічне лихо загрожує не лише 25-тисячному місту, а й головній водній артерії України — Дніпру. Такого висновку дійшла комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Черкаської облдержадміністрації разом з представниками профільних міністерств Кабміну України, побувавши на канівських комунальних об'єктах.

Міський голова Канева Василь Коломієць зазначив, що очисні споруди, каналізаційні насосні станції, а також напірні колектори вже відпрацювали понад три нормативні терміни і фактично вийшли з ладу. Тимчасові земляні фільтраційні поля, побудовані на очисних спорудах, переповнені, замулені і не виконують своїх технологічних функцій.

Головний державний санітарний лікар Черкаської області Віталій Сямотуга також б'є на сполох. Сьогодні в Каневі кількість хворих на гострі кишкові недуги значно перевищує загальнообласний показник. Якщо неочищені стічні води потраплять у Дніпро — виникне серйозна епідеміологічна ситуація не лише на канівському відрізку, а й на багато десятків кілометрів нижче за течією. Під загрозою опиниться обласний центр та насосні станції, котрі подають питну воду до Черкас.

Крім того, триває руйнування берегової смуги Дніпра у районі аварійних очисних споруд. Тільки за останній рік вода змила близько 30 метрів берега і продовжує далі його руйнувати.

Для проведення невідкладних робіт з порятунку насосно-каналізаційного господарства Канева і відвернення еколого-епідеміологічної заг-

рози місту необхідно щонайменше 8 мільйонів 100 тисяч гривень. Таких грошей, звісно, немає ні у міському, ні в обласному бюджетах. Канівці, стривожені надзвичайною ситуацією, чекають допомоги від уряду.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

Відсидів за те, чого не скоїв

Усі 8,5 років відбував покарання в одній із сумських колоній посиленого режиму за нескоєний злочин Володимир Чухрай. Сумчанина обвинуватили у збройному нападі на одного з київських бізнесменів і вбивстві його дружини.

Хоча справжній убивця зізнався у скоєнні обох злочинів ще

в 2005 році і навіть передав міліції знаряддя вбивства, Чухрай залишався за ґратами до березня нинішнього року. Увесь цей час Президент України, Верховний Суд, Уповноважений з прав людини відповідали на його скарги відписками. Допомогло втручання одного з народних депутатів України.

Нині В. Чухрай збирає документи для подання до суду на слідчих, які сфабрикували проти нього кримінальну справу. А вони тим часом роблять кар'єру. Так, зокрема, один із них уже чинить «правосуддя» у Генеральній прокуратурі України.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

Кримські інваліди готуються до маніфестації

У Сімферополі 21 квітня збираються провести перший марш-маніфестацію за захист прав інвалідів. Протестуватимуть проти байдужості влади, відсутності толерантності та неуваги до їхніх проблем. У акції візьмуть участь представники більш як тридцяти громадських організацій і об'єднань інвалідів. Учасники акції не виключають, що навіть після такої численної і резонансної акції ситуація не зміниться докорінно, але домагатимуться бодай бути почутими оточуючими.

Вл. інф.

Замість поштового переказу — електронний

УДППЗ «Укрпошта» відмовиться від послуги простого поштового переказу. За словами генерального директора підприємства Ігоря Кравця, замість цього «Укрпошта» планує в 2007 році повністю перейти на здійснення послуги електронного переказу.

У прес-службі «Укрпошти» уточнили: цей перехід пов'язаний з тим, що 2006 року обсяги простих переказів на підприємстві зменшилися порівняно з 2005-м на 13,7 відсотка, а обсяги електронних переказів зросли на 27,1 відсотка.

■ ФОТОФАКТ

У Луганській облдержадміністрації потерпілим на виробництві шахтарям із 12 міст області вручили ключі від 25 автомобілів «Славута».

На знімку: машину одержав колишній гірник шахти «Княгининська» (Красний Луч) **Анатолій Баюк.**

У Кременчуці війна. Транспортна...

У місті тривають транспортні війни. На щастя, жертв поки що немає. Так, цими днями чергового нападу зазнав один з автобусів міського АТП-15307, що перевозить пасажирів від центру до приміського села Садки. Невідомий молодик буквально закидав автобус півкілограмовим камінням. Це трапилося рано вранці, коли водій лише готував машину до виїзду на маршрут, тож під час «бомбардування» пасажирів у салоні не було.

Результат «обстрілу» — два розбиті лобові скла та ще три бокові. І це вже не перший випадок нападів на автобуси у Кременчуці: нещодавно на трьох машинах цього ж АТП невідомі порізали шини.

Як вважають на підприємстві, приводом до нападів на автобуси стала «битва» за маршрути, тож саме таким методом дехто із перевізників намагається «прибрати» конкурентів. До речі, керівництво АТП-15307 нині оскаржує в суді одне з рішень конкурсної комісії міськвиконкому стосовно розподілу маршрутів. Що ж до «автобусних терористів», то їх пошуком займаються правоохоронці.

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтавська область.

Крадіжки труб — прибуткова справа

Жителі села Дубровське Антрацитовського району Луганської області залишилися без води через викрадення півтора кілометра труб. З іронії долі сталося це буквально після того, як керівник області дав указівку посилити контроль за утриманням водопровідної системи.

Дивовижно, що хоч відстань від місця злочину до найближчих будинків Дубровського лише 200 метрів, ніхто з населення і не запідозрив, що йде розкрадання. А тим часом злодії прорили траншею завдовжки три кілометри. За даними ЦГЗ УМВС у Луганській області, по гарячих слідах затримано чотирьох місцевих жителів, які допомагали красти труби, серед них і хазяїн пункту приймання металобрухту.

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

У форсуванні нашої участі в ПРО немає потреби

Україну знову зарахували до списку країн, які співробітничать із США в рамках програми протиракетної оборони (ПРО). Про це йдеться в доповіді помічника міністра оборони США із стратегічного потенціалу Брайна Гріна, котрий пролунав у сенаті цього тижня.

У доповіді перелічуються держави, з якими Америка працює в рамках ПРО. Усього їх п'ятнадцять. Дев'ять із них — члени НАТО. За словами помічника міністра оборони США, їхнє відомство проводить переговори з Німеччиною, Індією, Нідерландами, Францією, Іспанією та Україною. Однак у доповіді сенатові про якісь деталі цих переговорів між Вашингтоном і Києвом не йдеться.

Наприкінці березня Президент України заявив, що не вважає за необхідне форсувати українську участь в американській програмі ПРО. Ще раніше до нас приїжджала делегація на чолі з директором Агентства протиракетної оборони США генерал-лейтенантом Генрі Оберінгом. Мета візиту: розповісти про завдання своєї програми ПРО, зокрема, викласти план її розмі-

щення в Польщі та Чехії. Іншими словами, експерти навідувалися, щоб провести лікнеп стосовно ПРО із владними структурами, що відповідають за безпеку нашої держави. Лише після цього Україна зможе сформувати свою думку з приводу ПРО-планів США в Європі.

Затятим супротивником ПРО показав себе лідер комуністів Петро Симоненко. Він вважає, що мілітаризація Європи підірве військово-політичний баланс на континенті, що, у свою чергу, поставить під загрозу «європейський вибір» України. За його словами, розміщення елементів ПРО в Польщі та Чехії збільшить розкольницькі тенденції слов'янської цивілізації.

Проте водночас програми теленовин показували сюжети з Чехії, де проходять акції протесту проти розміщення систем ПРО

на території цієї країни. Тематичний транспарант досі висить на будинку, котрий стоїть напроти будівлі МЗС у Празі (на знімку). Як стверджують пражани, насправді масових акцій анти-ПРО в їхньому місті не було. Виступали лише зелені і кілька громадських організацій, що їм співчували.

Здебільшого чехи байдужі до цієї теми. Мовляв, уряд прийняв це рішення, йому й відповідати. Переважно люди зайняті виживанням у нових умовах Європейського союзу, і велика політика їх цікавить мало.

Ольга ВАУЛІНА.
Фото автора.

У Провідну неділю в Івано-Франківську створять ковану писанку

Унікальний подарунок Коломийському музею писанки вирішив зробити Василь Чекіс, інспектор філії ВАТ «Івано-Франківський РЕМ». У Провідну неділю (15 квітня) він презентує ковану з металу писанку. Втілити в життя цей проект взявся його син Владислав Чекіс зі своїми колегами з ковальської фабрики «Арма». Роль тради-

ційного яйця відіграватиме округлий камінь зі старовинних жорен. А візерунки на ньому ковалі «розмалюють» металевими прутами.

Цього ж дня на площі біля Ратуші ВАТ «Прикарпаттяобленерго» вперше проведе фестиваль самодіяльного мистецтва «Світло писанки», в рамках якого ковалі-віртуози й «розписуватимуть» мета-

лом кам'яну писанку. На цьому фестивалі енергетики здивують іванофранківців не лише нею. До свята вони готують фольклорні й естрадні пісні, розучують танці, щоб показати весь спектр своїх захоплень у вільний від роботи час. Між іншим, серед енергетиків виявилися і справжні професіонали-писанкарі. Вони навчатимуть

гостей розписувати писанки. А окрасою заходу стане майстер-клас з розучування гаївок, стародавніх хороводів, зокрема, практично забутого кривого танцю, повідомляє наш власний кореспондент Дарина НАЗАРЧУК.

До речі, свято писанки днями влаштували і на Волині. У четвер у Луцьку в арт-клубі «Кам'яниця», що

розташований у будинку, де наприкінці XIX століття жила Леся Українка, відбулася виставка писанок. В експозиції було представлено 540 розмальованих яєць, а також великодні картини та ікони. В основу виставки лягла колекція Волинського краєзнавчого музею, інформує наш власний кореспондент Микола ЯКИМЕНКО.

Дозвольте нашим літакам вільно літати в Німеччину!

Європейська асоціація українців провела в Берліні пікетування міністерства транспорту Німеччини (див. знімок) з вимогою припинити дискримінацію українських авіакомпаній. Активісти акції протесту кажуть, що організувати її змусив конфлікт між урядами України та Німеччини у сфері авіаперевезень, який виник ще в 2004 році і, по суті, зайшов у безвихідь.

Учасники пікетування передали міністерству транспорту ФРН офіційне звернення, в якому відзначається, що заборона українським авіакомпаніям літати до Німеччини негативно позначається не тільки на ділових контактах між обома країнами, а й шкодить іміджу Німеччини в Україні. Тому вони вимагають від німецької влади припинити дискримінаційну політику стосовно українських авіаперевізників.

Фото Ганни СНИГУР-ГРАБОВСЬКОЇ (Укрінформ).

У поїзді Полтава — Москва прикордонники знайшли наркотики

Більше кілограма наркотиків виявили прикордонники під час перевірки поїзда Полтава—Москва на контрольному пункті пропуску «Козача Лопань».

Службовий собака під час огляду одного з купе знайшов пакет, в якому була наркотична речовина (за попередніми даними, марихуана). Правоохоронці вилучили наркотик, триває слідство.

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.
Полтавська область.

■ СПОРТ

Турнірна хроніка

Футбол. Кубок УЄФА. 1/4 фіналу. Матчі у відповідь. 12 квітня. «Вердер» (Німеччина) — АЗ (Нідерланди). 4:1 (перший матч — 0:0). «Осасуна» (Іспанія) — «Байер» (Німеччина). 1:0 (3:0). «Тоттенгем» (Англія) — «Севілья» (Іспанія). 2:2 (1:2). «Бенфіка» (Португалія) — «Еспаньйол» (Іспанія). 0:0 (2:3). Отже, у 1/2 фіналу (26 квітня — 3 травня) зустрінуться: «Осасуна» — «Севілья», «Еспаньйол» — «Вердер». **Першість України.** Перша ліга. 26-й тур. «Волинь» — «Поділля». 4:1. «Закарпаття» — «Львів». 3:1. «Оболонь» — «Динамо-2». 0:2. ЦСКА — «Енергетик». 1:4. «Борисфен» — «ІгроСервіс». -:+. «Десна» — «Спартак». 3:1. «Миколаїв» — «Кримтеплиця». 1:1. «Дніпро» — «Сталь». 4:2. «Олександрія» — «Нафтовик-Укрнафта». 2:3. «Закарпаття» — 57 очок, «Нафтовик-Укрнафта» — 53, «Оболонь» — 48, «Кримтеплиця» — 44, «Олександрія», «Динамо-2», «Енергетик» —

по 42, «Геліос» — 38, «Сталь», «Волинь» — по 36, «ІгроСервіс» — 35, «Десна» — 30, «Львів», «Миколаїв» — по 28, «Дніпро» — 26, ЦСКА — 24, «Спартак» — 23, «Поділля» — 21, «Борисфен» — 1.

«Карпатам» — технічну поразку

Відбулося чергове засідання бюро ПФЛ України, яке поставило крапку в конфлікті навколо матчу 19-го туру «Карпати» — «Металіст». Зважаючи на рішення КДК ФФУ від 14 березня про заборону перенесення матчу 19-го туру чемпіонату країни «Карпати» — «Металіст» на пізніший термін та роз'яснення апеляційного комітету ФФУ від 23 березня про залишення без змін рішення КДК ФФУ, бюро ПФЛ постановило: зарахувати «Карпатам» технічну поразку, а «Металісту» — технічну перемогу. Відповідні корективи буде внесено до турнірної таблиці.

Лише результати

Чемпіонат України серед команд вищих навчальних закладів. **Змагання відбуваються за інформаційної підтримки «Голосу України».** **Група А.** «АРКС-Легпром» (Київ) — «МЕГУ-Штурм» (Рівне). 1:0. «Університет» (Чернівці) — «Факел-ІФНТУНГ» (Івано-Франківськ). 1:0. «Буревісник» (Тернопіль) — «Сокіл-Скляр» (Бережани). 3:1. «Сокіл-Скляр» — «Буревісник» (Кам'янець-Подільський). 3:2. «МЕГУ-Штурм» — «Буревісник» (Тернопіль). 0:0. «Університет» — «АРКС-Легпром». 1:1. «Факел-ІФНТУНГ», «Буревісник» (Тернопіль) — по 16 очок, «АРКС-Легпром» — 13, «Буревісник» (Чернівці), «МЕГУ-Штурм» — по 10, «Сокіл-Скляр» — 7, «Буревісник» (Кам'янець-Подільський) — 6. **Група В.** МАУП (Київ) — «Рятівник» (Черкаси). 0:1. НУДПСУ (Ірпінь) — «ГУЗІДМУ-Спартак» (Запоріжжя). 0:1. «Техуніверситет» (Кіровоград) — «Меркурій» (Київ). 0:0. МАУП — НУДПСУ. 5:0. «Меркурій» — «Юнга-Морська академія» (Одеса). 2:1.

МАУП — 19, «Рятівник», «ГУЗІДМУ-Спартак» — по 16, «Техуніверситет» — 10, НУДПСУ — 7, «Меркурій» — 4, «Юнга-Морська академія» — 3.

Наступний тур відбудеться 17 квітня.

Шахи. В іспанському місті Леон представлено супертурнір чемпіонів. На початку липня за шахівницею зустрінуться чотири гросмейстери, котрі в різний час мали звання найсильнішого на планеті — Руслан Пономарьов (Україна), Віші Ананд (Індія), Веселин Топалов (Болгарія) і Рустам Касимджанов (Узбекистан). П'ятий екс-володар «корони» Борис Спаський приїде до Леона як гість.

Схема турніру така: спочатку відбудуться два півфінали (заплановані на п'ятницю і суботу — 6 і 7 липня). Два переможці зустрінуться між собою у вирішальному поєдинку в неділю 8 липня. Півфінали і фінал складатимуться з чотирьох партій. Регламент: 20 хвилин + 10 секунд за кожний зроблений хід. У разі нічиєї буде призначено тай-брейк — по 5 хвилин для кожного гравця.

Підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

■ СВІТ КОРОТКО

Литву цікавить переправа

Учора литовський прем'єр Гедимінас Кіркілас відвідав Одесу. Особливо він цікавився тим, як реалізується проект переправи Іллічівськ—Клайпеда, і заявив, що «Литву насамперед цікавить зростання і змінення контактів і з Україною загалом, і з Одеською областю зокрема». Гедимінас Кіркілас провів переговори з міським та обласним керівництвом і відвідав Одеський морський торговий порт.

США

Компенсація потерпілим іракцям та афганцям

Сполучені Штати виплатили 33 мільйони доларів родинам пораних і загиблих жителів Іраку й Афганістану. Таку інформацію Пентагон озвучив на вимогу правозахисних організацій країни. Однак скільки саме «випадкових жертв» одержали відшкодування, в документі не сказано, відомо тільки, що вони одержали від 500 до 35 тисяч доларів.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ

Розсекретили шпигунів

За даними служби безпеки країни, кількість російських агентів у Лондоні досягла рівня холодної війни. За даними британської контррозвідки, у посольстві РФ у Лондоні та російському торгпредстві служать 30 шпигунів. Крім того, контррозвідка вважає, що набагато більше агентів працює під прикриттям у різних частинах Сполученого Королівства. Як свідчать джерела, росіяни уважно стежать за роботами нових технологій у країні й ведуть спостереження за іммігрантами.

КИРГИЗІЯ

Прибічники коаліції припинили голодовку

Як повідомив один з організаторів акції Бекназар Урумов, влада виявила догодулючих (майже 70 чоловік) повну байдужість. Тому вони вирішили приєднатися до масового мітингу, який днями почався у столиці Киргизії. Нагадаємо, що мітингувальники вимагають дострокових виборів і змін конституції. У свою чергу президент країни Курманбек Бакієв звинувачує опозицію у спробах будь-що захопити владу.

НОРВЕГІЯ

Мільйони євро допомоги

Норвегія надасть Палестині приблизно 9,3 мільйона євро гуманітарної допомоги. Гроші планується виділити протягом цього року по лінії ООН. «Гуманітарна ситуація на палестинських територіях залишається дуже тяжкою. Особливо страждає цивільне населення, зокрема жінки, діти, молодь», — зазначається в повідомленні норвезького МЗС.

Норвегія стала першою західною країною, що визнала палестинський уряд національною єдністю.

ТУРЕЧЧИНА

Заарештовано організатора теракту

Турецька поліція заарештувала одного з організаторів теракту на курорті Мармарис, де 27 серпня 2006 року потерпів 21 чоловік. Терориста затримали під час спецоперації. Як зазначають власті, злочинець не тільки брав участь в організації вибухів у Мармарисі, а й наступного дня особисто заклад вибухівку у фортеці в історичному центрі міста Анталія. Бомбу тоді знешкодили сапери.

ЧИ УСУНЕМО НАПРУГУ?..

■ СВІЙ ПОГЛЯД НА КРИЗУ

Ще ніколи в новітній історії крихкість українського державного поля не виявлялася з такою очевидністю, як у дні квітневої кризи. У ній чітко проглядаються не тільки лінії внутрішнього напруження, що давно загрожують обвалом ситуації в хаос протистояння і неминучого розколу — якщо цей тиск не зняти, але і причини зовнішньої властивості. Про це бесіда журналіста, письменника Олександра МАС-ЛОВА з відомим економістом, заслуженим діячем науки і техніки України, ректором Київського університету ринкових відносин, доктором економічних наук, професором Володимиром ЧЕРЕВАНЕМ (на знімку).

— В оцінках того, що відбувається сьогодні в Києві, Володимире Павловичу, найчастіше усе зводиться до протистояння гілок влади і їхніх політичних лідерів. Не випадково ж заговорили про ремейк російських подій 1993 року. Але все явно складніше. І зовсім не тому живемо від одного потрясіння до іншого, і в гаданнях — що з усього цього вийде, що лідери не можуть про щось домовитися. Хронічна низка потрясінь і коливання пов'язана з масштабнішими причинами. Вони бачаться в загальнопросторових взаємозв'язках, з якими жвава, у силу молодості і явної недовідченості, а часто і відвертості зашореності, українська політична структура рахуватися не хоче. Тому теж нічого доброго не виходить. Вправляння в риториці. Київ вирус, країна потилющо чухає. Питання, питання...

— І тенденції. Їх уже не можна не відзначати відверто. Головна з них у тому, ви праві, що нашою країною наполегливо намагаються керувати з боку — без проведення серйозних консультацій і не чекаючи рішень Парламенту, Уряду, Президента, нарешті. Йдеться зокрема про рішення конгресу США — «підтримати ініціативу України з вступу в НАТО», що за подіями останніх днів хоча і змістилося в тінь, але залишається ключовим у всьому, що відбувається.

— Якщо говорити відверто, то процесами в Україні керують з часу вбивства голови Нацбанку Вадима Гетьмана. Якщо не раніше. Але саме не вбивство стало відвертою до очевидності спробою направити ситуацію «у потрібне русло». І направили. У цьому само ряду історія з Гонгадзе, з плівками Мельниченка і самим Мельниченко, яким явно маніпулювали, вбивство Кравченка, Кірпи. У цьому ряду, Кушнарьов, загибель якого подана у вигляді нещасного випадку. Тепер у цьому списку ім'я російського бізнесмена Максима Курочкина, що намагався в міру власних можливостей налагодити нормальні стосунки між Україною і Росією. Для показовості — сил і можливостей, підприємець убитий біля будинку суду. Усе це не набір випадків і фатальних збігів обставин, і зовсім не в кримінальному світі. Це чітка лінія на коректування суспільних процесів в українському суспільстві. Ситуація в державі наполегливо «уточнюється» у визначеному напрямі, вона підконтрольна і залежна від цього контролю. А сам контроль організований так, що виключає навіть натяки на самодіяльність, чому маса підтверджень. Це і є те, що ви називаєте зовнішнім управлінням. Воно реальніше, з чим уже не можна не рахуватися.

— На жаль. Якщо щось і зменшилося, то тільки маскування корекцій такого роду. Наступила фаза прямої дії? Можна і так сказати. Вже не натяки, а прямі розпорядження: роби так, як наказують. Конгрес США підтримав рішення України про вступ у НАТО. Разом із Грузією. От і вступай. Не знаю, як там у Грузії, але щось не пригадаю, щоб рішення про вступ в Атлантичний блок колись приймалося в нас — в Україні. Що ж тоді обговорював конгрес? Обіцянки політиків, що не тільки не допущені до повної влади, але і втрачають таку перспективу — з причин не стільки внутрішньоукраїнських, скільки зовнішньоамериканських? Указання напрямку дій? Хтось сумнівається? Напльовачке ставлення до самої української суверенності? У найбезпardonнішому вигляді. Прощтовхування будь-яким способом американських інтересів? Видно неозброєним оком. Провокація? Безсумнівно.

І явне ігнорування внутрішньоукраїнських коаліційних домовленостей, підписаних за столом в українського Президента. А не американського. А в них чітко зазначено, що рішення про НАТО буде прийнято тільки за підсумками українського референдуму. Цей внутрішньоукраїнський політичний компроміс швидше за все і підштовхнув лідера НАТО до дій. На хвилі переляку і сумнівів, що хід задуманого сценарію подій у Східній Європі буде змінений. Тим більше, що Прем'єр-міністр України на зустрічі в Брюсселі з євроспільнотою відкритим текстом констатував, що українське суспільство «до НАТО не готове», що тільки 20 відсотків українського населення, якщо не менше, поділяють таку ідею. Перераховувати НАТО не збирається і чекати не хоче — поки до високих ідей атлантизму дозріє хоча б половина українців. Прийняти, і все тут! І навіть гроші на прискорення процесу вирішили виділити.

Анітрохи не сумніваюся в тому, що це переляк. І не стільки від логіки розвитку подій в Україні, яка впадає у тотальну і безпросвітну убогість, скільки від ситуації навколо післяреформеної Росії, яка почала знову підніматися. У Штатах цього явно не очікували. А раптом ще і власні економічні проблеми змусять Україну скооперуватися з Росією? Реальний конкурент стає страшніше примари російського ренесансу. Уся ситуація змінюється в Європі, оскільки і вона одержує стимули до розвитку. Побюювання розвитку ситуації в такому ключі спонукає до рішення про американські протиракетні системи в Польщі і Чехії. Під надуваними приводами. Усього-то шести, переконують нас, і ніхто не говорить, скільки їх буде завтра. Як і про ситуацію, у яку ми попадаємо, виступаючи на лінії першого удару. І начебто немає загрози від того, що складну ситуацію з формуванням власної української геополітичної концепції остаточно загнали в глухий кут. Адже «за Бжезинським» — як санітарний кордон між Європою і Росією, вона явно не вибудовується. З ГУАМ повний провал. Тому і не вибудовується, що мертва сама ідея. Той, хто знайом з бльярдом, добре знає, що удар однієї кулі по іншій для виведення з гри третьої, називається карамболом. З такою грою і зіштовхуємося.

— Тому ніхто не говорить і про те, що чи з ГУАМ, чи з НАТО, Україна втрачає свою найважливішу геополітичну перевагу — фактор континентальності. Втраати і без того вже величезні, але, головне, це шлях до втрати української державності.

— У цьому зв'язку не можна не звернути увагу на явні зміни у відносинах Росії і держав Балтії. Від дуже гострого протистояння вони поступово стали налаштовуватися на відносно нормальні. З перспективою відмови від цієї віднос-

ності. Тому що економічні втрати прибалтійських держав з колишнього союзнного табору впритул наблизилися до межі ненадолужуваності. На протистоянні з Росією колишні брати-балтії втрачають стимул до економічного розвитку через головне і для них — транзит. Їх змусили думати про це цілком мирними, ринковими прийомами. І згадати головне, що НАТО, куди вони так прагнули і нарешті потрапили — система однополярна, на продуктивну економіку жодним чином не налаштована. У всякому разі, для самих прибалтійських держав. А сама економіка — багатополарна, й іншою бути не може. У цьому протиріччя. Дивіться, як протестували прибалти з приводу балтійської труби, сьогодні навіть розмов на цю тему немає. Урок наочності засвоєний? Тому що встали перед реальністю згортання економік на власних територіях. Приходить розуміння, що саме Росія, а не НАТО, гарант їхньої суверенності і благополучного економічного розвитку. У межах цього само протиріччя розгортаються і політичні події на самій Україні. Не визначившись з ними, не розв'язавши цей вузол, ми не зможемо розвиватися. Уже не можемо. І ніяка єдина мова не допоможе, і ніяка насильницька українізація. Це прийоми для розколу суспільства, а не зміцнення його основ.

Цікаво, якщо Україну не зможуть «дожати» до НАТО, чи вимагатимуть повернення грошей?

— У цьому зв'язку нагадаю, що саме гроші стали вирішальним фактором у вибудовуванні саме таких відносин Штатів з Росією, у тому числі і з використанням українського фактора. І ось у якому вже підзабутому зв'язку. На початку 90-х років потужна фінансова криза обрушила національні економіки цілого ряду країн. Те, що сталося, як ви знаєте, назвали «вибухом бульки деривативів», тобто незабезпеченого виробництвом грошового масиву. Щоб убезпечити себе, Європа ввела євро. Долар тоді підтримала та обставина, що післяреформена Росія, колишній держави Союзу і СЕВ увібрали в себе вміст цієї бульбашки, згладивши гостроту кризи. Але це не врятувало від повторень у перспективі. Саме з цієї причини в адміністрації Б. Клінтона прийняли план Шилдерівського інституту про створення, скажімо так, економічного поясу безпеки — просторового транспортного коридору, із включенням у нього Німеччини, України, Росії. За ідеєю розроблювачів, розвиток інфраструктури такого коридору дав би змогу знімати тиск на світову економіку електронних грошей. Але прийшов Буш-молдовий — і знову взяла гору ідеологія Буша-старшого і М. Тетчер — зливати гнійники деривативів в економіки залежних від США держав, що усвідомлено руйнуються. Це звідси пісні українських націоналістів про швидкий поділ Росії, звідси їхнє прагнення будь-що-будь відірвати від російської економічної сфери українську, навіть не зважаючи на те, що остання в режимі автономності існувати не може. Мріяли про розчленування Росії, але самі опинилися під загрозою розпа-

ду України. Усе закономірно. Чи виявляють себе такі бульбашки сьогодні? Скільки завгодно. Згадаємо хоча б паніку від недавніх курсових коливань на Шанхайській біржі, на біржах самих США.

— Згоден. Щоб домогтися мети, влади, що намагається вийти хоч на якийсь економічний результат, викручують руки. Ї б'ють головою об бетонну підлогу, її шантажують, у тому числі зображуваною масовістю штучних протестних акцій, її обвішують ярликами, їй диктують умови, не зважаючи на те, що все це реально руйнує українське економічне поле, зводить нанівес і без того кволі українські державні початки. Підсумок закономірний. Процвітає рейдерство, яке валить залишки економіки, «яка змивається в тінь». Усі зусилля з її нормалізації, зі стабілізації темпів, за рішенням соціальних проблем нівелює наростаюча корупція. Посилюється бюрократизм — він у розквіті сил, він на підйомі. І якщо наша економіка так і не зуміла досягти рівнів 90-го року, то бюрократизм багаторазово їх подолав. Він власне кажучи знищує, знищує малий і середній бізнес. Середній клас біжить за кордон, не оглядаючись. Великий бізнес — у шок. Міжнародний — у замішанні. 17,8 відсотка українців — за кордоном, 7 мільйонів шукають роботу. Біжить опора держави. З десятків найсильніших держав Європи пасемо задніх — за всіма рейтингами. На очах перетворюємося на злиденну країну.

Логіка націоналізму довела країну до абсурду. Давно зрозуміло — потрібна кооперація з Росією, без неї нам нікуди. Світ живе за законами додавання і розподілу зусиль. Тому що в ньому вкрай ускладнилися відносини, у тому числі виробничі. Був час, ми це розуміли й отримували результат. Що заважає сьогодні? Тільки що, казку про білого бичка заводимо. Пишаємося досягненням — стільки країн підтримало Україну в її оцінках «голодомору». А втрати, які країна понесла в «перебудові» із причин внутрішнього політичного роздрязу? Хто їх рахує?

— Теж свого роду парадокс.

— Це не парадокс, це політичний перекид і його наслідки. А парадокс у тому, що президент має орієнтуватися на парламентську більшість. У тому числі тому, що в країні не може бути «двох більшістей» — одна за Президента, друга — за Парламент. А якщо ні, то це означає махінації з виборами. Але в нас — споконвічна орієнтація на погляди і пристрасті меншості. Саме ідеологія меншості в країні її проявлялобіюється главою держави. Тому і втрачається, сходить нанівес вплив цілої гілки державної влади. А не через якусь особливу поведінку парламентської більшість. Не більшість винна в тому, що Президент поступається позиціями, а його власна тактика, при якій реалізації деяких вищих ідей, начебто як неусвідомлених ще винятково від позицій опозиції. Суть цих ідей нам уже добре відома. Вона дуже специфічна, як і способи її реалізації в не менш специфічних умовах реальної України. Тому і не сприймається всім українським співтовариством. Президенту сьогодні для досягнення деяких інтересів «більшості» населення необхідно, виявляється, не сильна більшість у владі, а сильна опозиція. Він продає його інтереси, але аж ніяк не інтереси країни, держави в цілому. Талмудистика це, а не політика.

Так, сильна опозиція — це важливо для відточування курсу, для його прояснення, але не до такого ж ступеня. Тим більше, що саме опозиційні підходи руйнують сьогодні все економічне поле

країни. Прямим наслідком цього став перехід частини опозиційних сил у ряди більшості, що цілком природно, якщо хоч трохи думаєш про перспективи держави як такої. Забороняй цей перехід законом, указом, тиском, погрозами тощо, не забороняй, але думати й оцінювати те, що відбувається, уточнювати власну позицію, співвідносити її з реаліями дня, депутату не заборонити. Чи саме такий депутат необхіден законодавчій гілці української влади. Щоб менше думав, і завжди натискав потрібну кнопку. Чому ж тоді дивуємося, що Україна не може вибратися з низки хронічних криз. Тому і позиції самого Президента слабшають на очах.

Така втеча — перехід ситуації у відповідність із ситуацією, яка склалася. Змінилася розстановка сил і в Парламенті, і в народі. Сьогодні вона не така, як була рік-два тому. Адже всі обіцянки залишилися невиконаними, тому і лінія на протистояння змінилася. Таке протиріччя існувати довго не може. Тому Президент, поклавившись з розпуском Парламенту, дуже ризикне взагалі залишитися без підтримки. Зрозуміло, що ситуація в таких умовах схильна до вирівнювання. У тому числі через парламентський перерозподіл сил. Це закономірний процес. І коли немає підтримки у власній країні, її намагаються шукати за кордоном. І знаходять. Звідси спроби зовнішнього управління державою. Росія такої долі уникла.

Уже видно, що існують якісь зговори, і вони вже реалізуються на практиці. Але на зговорах і такого роду маневрах сильну державу не побудувати — без внутрішньої політичної солідарності, у відверто ворожих умовах, фінансових джерелах, які всихають, без дійсно партнерської європейської і світової підтримки. Тому шумимо, обурюємося, шукаємо якісь виходи. Тому і політична махновщина, як ви зауважили в минулій нашій бесіді. Тому нами вже і правлять.

Звідси і позиція Анатолія Кінаха, якого звинувачують сьогодні у всіх смертних гріхах. Але він краще за інших розуміє, що державі потрібні нові погляди на економіку, моделі розвитку. В умовах, коли від колишнього потенціалу залишилися одні сльози, коли на національному ринку замкнулися. Необхідні сьогодні співвідношення сил і можливостей. Сьогодні 44,8 відсотка українців, опитаних центром Разумкова, — за вступ України в Європейське співтовариство, а 44,1 відсотка вважають пріоритетним нормальні відносини України і Росії. Половина на половину.

— Але сам підхід явно не коректний.

— Тому що і сил цих уже немає. Які сили у «нашеукраїнців»? Адже там практично нікого не залишилося. Одна агресивна заполітизованість, і пам'ять про те, що і малим числом багато чого можна добитися. Але сьогодні це вже не той випадок. А промисловість і підприємці — та сила, яка не може бути в опозиції. Тому що її інтереси — бізнес, реальна економіка. Їм важливі, насамперед, правила гри не в політику, а в економіку. Хіба такий підхід шкідливий для суспільства? Проблема в тому, що в нас виявилось сьогодні змішеним саме поняття опозиції. Опозиція — та сила, що спонукує владу до конструктивних дій, але жодним чином не навпаки. Тоді це не опозиція, а щось інше.

— Згадуючи про коректність, я все-таки мав на увазі іншу обставину. Росія, вибудовуючи свою довгострокову програму відносин з Європою, консолідується з нею в реальної практичній сфері. Світ став іншим. Європейська його час-

тина теж. А підхід некоректний тому, що Росія і Європа вже не можуть існувати одна без одної. От у чому проблема, яку не хочемо бачити. Стираються межі понять — Схід—Захід, Європа—Азія. Вони йдуть в область віртуальної абстракції, хоча і раніше страждали умовністю. Сьогодні вже не можна на них спиратися. У тому числі тому, що протистояння гілок влади на самій Україні призведе саме до такого поділу — між Сходом країни і її Заходом. Цього хочемо і добиваємося, коли цивілізація перебудується?

— Тому і говорю, що треба знаходити нові ідеї і рішення, працювати на парадокс. У нас же усе з ніг на голову перевернено. Вихід, на тлі очевидного підриву міжнародного авторитету країни, бачимо в нових виборах. При розстанновці політичних сил, яка склалася, треба чесно сказати самим собі, що їхні результати і наслідки непередбачені в кричущих протиріччях української політичної сфери. Вони вже призвели до колосальної політичної напруги і тотального відставання країни. Підсумком усього цього може стати втрата суверенітету. Це реальна небезпека. З нею не можна не рахуватися. Адже дві України — сьогодні уже факт. Справа за малим — закріпити цю обставину юридично. І владою, політичними силами робиться все можливе і неможливе, щоб саме такий хід подій був підтвердженням практикою. Квалітет суспільства породжує прагнення до маніпулювання Конституцією, чергових її змін і уточнень. У цьому проблема сучасної України, її політичної еліти, якою би за якісним складом вона не була.

— Це ще і, скажемо так, синдром залишкового імперського прояву. Перехід у якість пересічної держави не може бути безболісним, що бачимо не тільки по Україні. Тим більше на тлі вкрай ослабленої економіки, яка здала позиції. Грузія, прибалти, Молдова, та й та само Польща — амбіції вище можливостей.

— Зауважимо і те, що потрясіння не могло в черговий раз не позначитися і на виробничій сфері, на життєвому рівні людей. Особливість нинішньої ситуації бачиться в тому, що економіка зазнала тиску при відсутності сил, які могли б хоч якось цей тиск нівелювати. Адже не випадково одержали новий міжнародний рейтинг з економічних ризиків на Україні. При і без того поганому поточному ще гірший. Далі падати немає куди. Остання межа. А це означає втрату інвестицій. Цей струмочок був і без того кволим, але становив хоч якесь джерело економічного росту. Ми встали на межу втрати СОТ, здобуття членства в якій добивалися більше десяти років. Адже Захід довіряти нам у такому нашому нинішньому становищі не зможе. Ввійти у світовий ринковий простір на практиці стало набагато складніше. Адже підбиваємо бюджет, загострюємо ризики. Намагаємося взяти гроші з позабюджетних джерел. Країна вже не в змозі виконати соціальні зобов'язання. І тільки один уряд нести за це відповідальність не може. Уже з наступного місяця відчемо, що соціальні зобов'язання виявляться за багатьма позиціями нездійсненними. Пенсії, стипендії, заробітна плата бюджетникам. Відверто «зависла» кредитно-фінансова система, вона в серйозній напрузі — вже як наслідок цього бачимо ривки по валютним курсам, особливо по євро. А це означає наступаючу інфляцію. А це зниження життєвого рівня. Страховочних можливостей держави від інфляції недостатньо — вони тануть. (Закінчення на 14-й стор.).

6 квітня. Миколаївська область.
Акція «Майбутнє лісу в твоїх руках».

7 квітня. Київ. Міжнародний рок-н-рольний фестиваль
«Україллі вибух».

8 квітня.
Святування
Великодня.

9 квітня. Крим.
Прикордонники
затримали
і доставили
у порт
риболовецьку
турецьку шхуну,
яка незаконно
ловила рибу
в морській
економічній зоні
України неподалік
острова Зміїний.

10 квітня. Київ.
Директор конкурсу
«Міс Україна
Всесвіт — 2007»
Олександра
Ніколаєнко
надіває корону
переможниці конкурсу
краси 21-річній
харків'янці
Людмилі
Бікмулліній.

11 квітня. Зустріч Голови Верховної Ради України Олександра Мороза
з віце-президентом Європарламенту Мареком Сівцем.

12 квітня. Верховна Рада України ухвалила в першому читанні
проект закону про розвиток виробництва
та споживання біологічних видів палива.

Журналістське розслідування

**Правильно жити — означає працювати.
Коли машина не діє, її починає роз'їдати іржа.**

Ж. ФАБР.

Дрімаюче «око» государеве»

Клац по носі. Знову по носі — клац. І летить прокурор з висоти свого зросту й об асфальт ген, ген, ген. Хто що так недбало опустив на грішну землю? А судді.

Про те, як слуги Феміди ставлять на місце «око государеве» і піде мова в черговому журналістському розслідуванні.

IV. Право сильного — найбільше безправ'я

«Око государева» для того і створено, щоб найпильнішим чином захищати конституційні права, інтереси громадян і держави. Чи гідно захищають, якщо суди як ніколи завалені позовами, скаргами, заявами? Обмежимося питанням, відповідь на яке знає кожний, хто зіткнувся з несправедливістю, жорстокістю, обманом, беззаконням.

Суд поважати себе змусить?

Віктор Над'ярний та його дружина Ганна зазнали всього цього сповна. Дванадцять років тому на балконі їхньої сумської квартири підірвався на міні син (на знімку). Відтоді подружжя доводить, і не безус-

воєнізованої охорони звільняли з роботи. Його двічі поновлювала на посаді сама Москва. Тому що бив стрілець у самісіньке око — інформація підтверджувалася. Звідси, пояснює Над'ярний, і поява месників. «Вони, вбивши сина, вбили мене і дружину...».

Не раз переконувався: доля кримінальної справи здебільшого залежить від першого слідчого. Якщо він написав «люміній», його неодмінно повторять наступні пінкертони. Такі, напевно, неписані правила при захисті «корпоративних» інтересів погононосців. У народі про це кажуть: «Ворон ворону око не виклює».

Ще 1995 року старший слідчий Сумської прокуратури, вперше закриваючи кримінальну справу, констатував: хлопець загинув унаслідок вибуху саморобного пристрою; погодився, що міну не можна було підкласти з квартири міліціонера, оскільки у Над'ярних балкон закшений. Це він повторював у декількох постановках, що, імовірно, переконало слідчих Чернігівщини, Тернопільщини, Луганщини і Харківщини, куди передавали кримінальну справу для всебічного, об'єктивного і повного розслідування. І всі, наче папути, повторювалися...

Вони, судячи з усього, не спромоглися навіть оглянути балкон, який, як я зафіксував десять років тому, ніколи не був закшений.

Вони чомусь брали до уваги висновки балістичної експертизи про невстановлене походження міни, нехтуючи думкою київських експертів про те, що «шматки пластмаси є осколками корпусу вибухового пристрою, виготовленого промисловим способом».

Зрозуміти слідчих можна: прийнявши позицію киян, потрібно було глибоко копати, щоб довідатися, звідки на звичайному балконі з'явилася міна промислового зразка.

Далеко б зайшли, напевно, сищики, чого боялися зловмисники, котрі обіймали на той час високі посади.

Але спали вони спокійно — постанови про закриття скасовували, кримінальні справи повертали в Суми і тут вони зберігалися в довгій шухляді.

Останній, десятий (!) раз крапку поставив слідчий, облпрокуратури в 2006-му. Його незаконна постанова (як і кілька попередніх у 2004—2005 роках) скасував суд. Він, зокрема, вказав на конкретні недоробки слідства (порушено багато статей КПК, не виконано вказівки Генпрокуратури про допит свідків; не дана правова оцінка неодноразовим змінам їхніх показань; не усунуто суперечності між експертними висновками про походження міни тощо).

Як то кажуть, слідство ведуть знатоки. Чи ведуть? Змінилося кілька генеральних прокурорів. Над'ярному, народним депутатам вони повідомляли, що в ході слідства виконано величезні обсяги робіт, але докази заявників не підтверджуються. А тому провадження у справі припиняли. Але Віктор Михайлович знову брав у руки перо, і Київ, Суми поновлювали «слідство». За рішенням суду, який каменя на камені не залишав на «обґрунтованих постановах про закриття справи».

Колишній міністр внутрішніх справ Юрій Луценко, скажімо, тричі протягом 2005-го звітував перед народними органами, котрих запевняв про чисту і безгрішну роботу сищиків і дільничних інспекторів. До речі, за словами Над'ярного, у матеріалах кримінальної справи є показання дільничного про те, що він чув, начебто неповнолітній хлопець займався глушінням риби динамітом. Оце професіоналізм! Погононосій, не первантажуючи себе перевіркою чуток, посилався на бабу Маню, яка сказала щось... І це щось береться до уваги як істина?

Відповідь — за сумськими працівниками прокуратури, яким повернуто кримінальну справу на розслідування. Чи виконують вони в одинадцятий раз постанову суду — розповімо. Але в коридорах правоохоронців популярний жарг: «Все в нашої власті, если во власти все наши».

Легше звикнути до насильства, ніж до несправедливості

В Єнакіївський міський суд (на знімку вгорі) я приїхав на чергове засідання у справі Олександра Корнієнка. На жаль, запізнився: слухання закінчилося, підсудного відвезли.

У листі автору раніше тричі судимий написав: «Нині я оголосив голодовку. Якщо не буде поновлено мої права — накладу на себе руки».

Шантажем це не віддавало, тому я зібрався в дорогу. В Єнакієвому довідався, що 43-річний злочинець двічі в міліцейських стінах розпорював собі живіт, оперувався, ледве виживав. За твердженням Олександра, обвинувачуваного в розбійному нападі, в Єнакіївському міськвідділі до нього застосовували фізичне і психологічне насильство. Не витримавши їх, він брався за заточки. Міліція визнала факт його незаконного утримання в кабінеті міськвідділу, але побої, знущання заперечує. За фактичне позбавлення волі Корнієнка винних суворо покарано. Але це особлива тема розслідування.

...Про які знехтувані права писав підсудний до «Голосу

України»? За нього відповів суддя Олександр Мірошкін.

— Сьогодні я підписав четверту (! — Авт.) постанову про направлення кримінальної справи прокурору міста на додаткове розслідування, — казав Олександр Іванович. — Три перші прокуратура оскаржила, апеляційний суд скасував їх. Вважаю, у ситуації, коли два головні свідки під час судового розгляду відмовляються від показань, які, за їхніми словами, давали під тиском, потрібно провести додаткову перевірку.

Лише вдумайтесь: Корнієнка заарештовано у 2001-му. У наступні роки суд повертає справу на розслідування, але його не проводять. Як заарештованому жити в СІЗО? Тому він вимагав визначити нарешті його статус: чи в «зону» відправте вироком, чи звільнить.

Прокурор міста того разу мене запевнив: «Знайдемо підстави для виконання постанови суду — працюватимемо. Ні — подамо апеляцію».

Не знайшли. Феміда Єнакієвого зазначала в 2002, 2003, 2004, 2005 роках, що вирок не можна ухвалити «зважаючи на неповноту досудового слідства, яке не може бути доповнено судом».

Органи слідства, підкреслював не раз суддя, не добули достатньо доказів, що підтверджують участь О. Корнієнка в розбійному нападі на магазин «Маяк», а обвинувачення побудоване на показаннях свідків Н. і П., котрі дізналися, нібито зі слів Корнієнка, про цей злочин. Аналогічно побудовано обвинувачення й у незаконному придбанні, носінні, зберіганні й збуті зброї, тобто за показаннями свідків П. і М., у яких і були вилучені пістолет і обріз рушниць, до того ж обвинувачення в скоєнні цього злочину Корнієнку висунуто двічі. Обвинувачуючи підсудного в скоєнні навмисного вбивства Є., слідство як основний доказ висунуло показання Н., який був нібито разом з підсудним у будинку потерпілого. Показання ці, на думку суду, суперечать висновку комплексної медично-балістичної експертизи, і ці суперечності слідчі не усунули. Тому «суд вважає, що показання Н. до кінця не перевірені, тим паче що від них він відмовився в судовому засіданні, заявивши про застосування до нього недозволених

методів дізнання з боку працівників міліції».

Н., виявляється, не міг бути на місці вбивства з Корнієнком, оскільки перебував за межами Єнакієвого.

Суд вимагав більш ретельно перевірити інформацію, зазначену в скаргах підсудного про застосування до нього насильства, «у тому числі того факту, як міг Корнієнка, котрий перебував під вартою, потрапити до міськлікарні 16.02.2003 року з проникаючим пораненням черевної порожнини» п'яним. Варто було прокуратурі підтвердити чи спростувати її алібі Корнієнка, який доводить, що в день убивства він перебував на робочому місці в механічному цеху коксохімічного заводу. Чи так усе це важко зробити професіоналам?

Результати «дорозслідування» ми знаємо.

Слідство зайняло, схоже, глуху оборону, Донецький апеляційний суд цю позицію підтримував.

Неординарний випадок: підсудний свою провину заперечує, суд першої інстанції чотири роки стверджує про неповноту слідства; міліція визнає перевищення службових повноважень працівниками, що спричинило тяжкі наслідки (спроба суїциду). «Око государева» при цьому залишається не тільки сліпим, а і глухим. Воно не чує крику підсудного і доказів суду, який, зокрема, не раз звертав увагу слідства на алібі Корнієнка.

Як повідомили мені в суді, Єнакіївський міськсуд в іншому складі таки поставив крапку у справі. Корнієнка засуджено до восьми років позбавлення волі. Епізоди про розбійний напад, незаконне придбання, зберігання і збут зброї із обвинувального висновку вилучено. Засуджений не згодний з вердиктом, вважає обвинувачення фальсифікованими. У цьому мають розібратися вищі суди, зокрема, Верховний. Апеляційний, наважусь припустити, навряд чи зрідить сталу позицію п'ятирічної витримки. Але нехай надія помре останньою.

Іван ІЛЛЯШ.

Київ — Суми — Єнакієве — Київ.

Фото автора та з архіву «Голосу України».

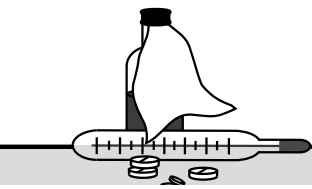
пішно, що вибуховий пристрій підкинули «доброзичливці». Батько називає ім'я убивці і навіть замовника (вони, судячи з магнітофонних записів, самі зізналися в злочині), але прокуратура оком «стріляє» довкола, але все повз підозрюваних. Відмітаються всі версії, крім однієї: 15-річний Микола знайшов міну (чи батько, amator глушити рибу, приніс) і почав її розбирати за допомогою молотка і керна...

Вибух 30 травня 1995-го потряс Суми, але залишив байдужими, вважаю, правоохоронців. Вони не поспішали порушувати кримінальну справу, визнавати батьків потерпілими, потім списали смерть на необережність хлопчика...

А тим часом, як каже Віктор Над'ярний, під дніщем його машини кілька днів після похорону знаходилася дистанційна міна, готова вибухнути будь-якої хвилини. Ті самі «доброзичливці» не відмовилися від спроб закрити роти батькам. Така версія осиротілих Над'ярних, яка має обґрунтовану доказову базу.

...Віктора з молодості називали «Діловим» — за чесність і невміння «толерантно» досягати «консенсусу». За принципів висловлювання про злочинство і зловживання, аморальність начальства сумського об'єднаного авіазагону, стрілка

«ЛІКАРНЯНИЙ ЛИСТОК»

— Здрастуйте, безплатний лікарю! — Здрастуйте, безнадійно хворий!

Щеплення мало не відібрало у дитини життя

■ ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

Щеплення від АҚДС і поліомієліту для восьмирічного малюка із Коломиї мало не закінчилося трагедією. Приблизно через три години після нього у Максимки посиніли ручки і ніжки, потім підвищилася температура і почалися судоми. Руки маляти неприродно випрямилися. Через тиждень ті самі зміни відбулися з м'язами на підборідді.

— У міській лікарні сказали, що ми даремно панікуємо, — згадує мама Максимки Христина. — Після цього чоловік повів нас в обласну. Там заявили, що причиною судом могла стати родова травма, хоча пологи у мене проходили нормально.

Щодо щеплення — жодних сумнівів!.. Максимці призначили лікування: спочатку — депатин, потім — фенобарбітал. Останній снотворний препарат давали протягом трьох днів, увесь час збільшуючи дозу. При цьому сино-ві ставало тільки гірше.

Ми почали вимагати направлення на обстеження в Київ, але нам відмовили. Вибити цей папір вдалося тільки через знайомих.

У столичному НДІ педіатрії, акушерства та гінекології батькам одразу сказали, що причиною міоклонічних судом могло стати щеплення від поліомієліту.

— За три місяці до нього Максимка переніс операцію, а за кілька днів — застуду, — каже Христина.

— Ми чули, що ослаблений дитині не можна робити вакцинацію і попередити про це дільничного педіатра. Але та заявила, що

хлопчик уже цілком здоровий, а за новою інструкцією Міністерства охорони здоров'я таку процедуру можна проводити навіть під час легкої застуди.

Чим і як лікували Максимку — це окреме питання. «Дякуйте Бога, що ваша дитина залишилася жива», — резюмували столичні лікарі. Особливо їх здивувала доза снотворного, якою у місцевій клініці кололи восьмирічного малюка. Стільки фенобарбіталу можна призначити хіба що 10-річній дитині!

Ганна ЛУКАНСЬКА.

■ ТЕРМОМЕТР

У Вінниці буде свій серцевий центр

Вінницька міська рада має намір створити в місті 2007 року центр діагностики і лікування серцево-судинної патології. Він відкриється на базі міської клінічної лікарні № 1.

Однією з причин такого рішення стало те, що за показником смертності через хворобу кровообігу Вінниця посідає перше місце в Україні.

Будівництво кардіологічного центру коштуватиме 20 млн. грн., з яких більшу половину грошей становитимуть спонсорські і благодійні внески. Виконавчий комітет міськради оголосив конкурс на поставку ангіографа — апарата, що дає можливість проводити діагностику й оперативне втручання пацієнтам із захворюванням коронарних і периферичних судин, судин нирок і судин головного мозку. Для придбання цього апарата міськрада виділить ще 8 млн. грн.

Апельсин і чай для тих, хто сидить за комп'ютером

Щоденні дві чашки зеленого чаю й один апельсин надійно захищають від радіації, що йде від екранів персональних комп'ютерів. Такого висновку дійшли китайські вчені.

Відповідно до результатів їхніх досліджень, листя зеленого чаю містить, поряд з іншими корисними речовинами, елементи, що протидіють згубному впливу радіації.

А в апельсинах, на думку вчених, містяться речовини, що перешкоджають появі та росту пухлин і підвищують імунітет.

«Сови» і «жайворонки» визначаються на генному рівні

«Сова» ви чи «жайворонок» — це, можливо, визначає лише один ген. Вивчення генетичного облаштування внутрішнього годинника людини допоможе їй якомога ефективніше організовувати свій день. Такого висновку дійшли вчені з Каліфорнійського університету й Інституту Говарда Х'юза.

Мовою науки природжена потреба в ранньому пробудженні як явище називається «синдром спадкової розширеної фази сну». Люди, що його зазнають, ніколи не засплять початок робочого дня. Натомість вони зовсім нездатні не спати ввечері. Вчені заявили, що знайшли причину аномалії сну. У ній винен дефект гена, що виробляє білок SKIdelta.

Проаналізувавши зразки крові «сов», тобто людей, що зазнають синдрому відкладеної фази сну (чий добовий цикл, як вважається, набагато довший 24 годин), учені відкрили, що в них зазвичай дві короткі копії гена Per3. З цього дослідники дійшли висновку, що коротка копія гена сприяє тривалішому добовому циклу.

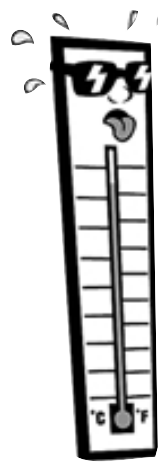
Як кажуть автори, їхня робота не лише пояснює існування «сов» і «жайворонків». Вона дає можливість зрозуміти, чому більшість нещасливих випадків з працівниками нічних змін стається саме в ранні ранкові години. Це дасть змогу в майбутньому визначити категорію людей, для яких робота в нічну зміну становить найбільшу небезпеку, а також розробити лікарські препарати для тих, кого не влаштовує спосіб життя «ранньої пташки». Дотепер медицина мало що могла їм запропонувати.

Донори допомагають хворим на гемофілію

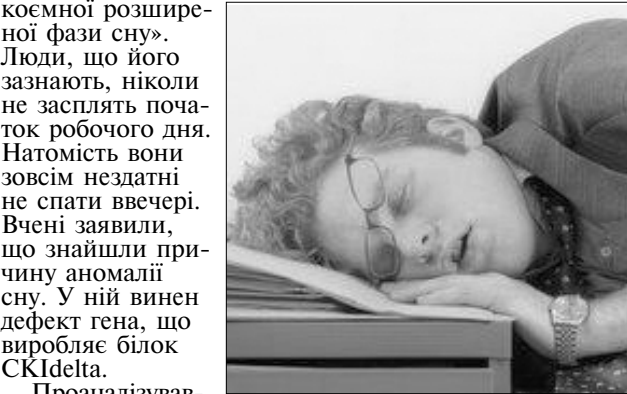
Рівне. Тут стартувала акція здачі донорської крові для хворих на гемофілію (порушення згортання крові). В області на таку недугу страждають дев'яносто людей, третина з них — діти. Організатори акції сподіваються на активну участь у ній мешканців Рівненщини. Адже від цього залежить життя хворих, бо основні ліки для них виготовляються з донорської крові.

Олександра ЮРКОВА.

Сторінку підготовлено за матеріалами і знімками інформагентств, інтернет-сайтів та власних кореспондентів.

Мал. Олександра МОНАСТІРСЬКОГО.

Мал. Олександра МОНАСТІРСЬКОГО.

Проводити вакцинацію можна лише здоровій людині

Батьки дедалі частіше відмовляються від обов'язкової вакцинації дітей. А тим часом список обов'язкових щеплень для малят поповнився ще однією. Віднедавна українських дітей прищеплюють ще і проти гемофілії палички.

Точну кількість «відмовників» назвати складно, тому що такої статистики просто ніхто не веде. Водночас користь щеплень доведена давним-давно, і серйозні фахівці не беруться сперечатися з позитивною практикою вакцинації. Однак останнім часом супротивників обов'язкової вакцинації стає дедалі більше.

Медики переконані, що більшість небезпечних хвороб — як чорну віспа чи поліомієліт — зникли завдяки вакцинам. Тобто тільки роблячи щеплення, можна вберегти дитину від туберкульозу, гепатиту, кору і т. д. А недавні масові спалахи кору чи дифтерії лікарі пов'язують саме з відмовою від щеплень.

Вакцина проти гемофілії палички дасть можливість знизити кількість пневмоній і гнійних менінгітів у малят до 5 років, стверджують фахівці. Це обов'язкове щеплення рекомендувала Всесвітня організація охорони здоров'я. Першу вакцину треба вводити дітям у 3 місяці, потім у 4 і 5.

Що стосується проби Манту, то Міністерство охорони здоров'я звернулося до всіх лікарів, щоб ті були уважніші до стану здоров'я дітей перед проведенням цього щеп-

Мал. Олександра МОНАСТІРСЬКОГО.

лення, і обов'язково погоджували вакцинацію з батьками.

Нагадаємо, відповідно до чинного законодавства, щеплення, включені в Національний календар вакцинації, обов'язкові для всіх. Коли дитина приходить у садок, школу, спортивну секцію, їде в літній табір, у неї вимагають довідку з усіма профщепленнями.

Уже в пологовому будинку, на першу-третю добу, немовлят вакцинують проти вірусного гепатиту В і туберкульозу (БЦЖ). На першому

році життя дитина отримує щеплення від вірусного гепатиту, коклюшу, дифтерії, правця і поліомієліту. У рік треба прищепитися від кору, краснухи, епіпаротиту (свинки). Для того, щоб механізм вироблення імунітету закріпився, через певний час деякі щеплення роблять повторно (ревакцинація).

Вакцинувати можна лише абсолютно здорову людину. Якщо в дитини були нежить чи температура, то робити щеплення можна не раніше, ніж через місяць.

Остеоартроз сам по собі не мине

Турботливий автомобіліст завжди уважно слухає свою машину — чи не стукає, не скрипить. «Ходова частина» людини буває також видає неприємні звуки. Якщо при повороті голови, при згинанні в ліктьовому чи колінному суглобі чути хрускіт, — це перший звуковий сигнал, що вашим суглобам потрібен ремонт. Вони втратили амортизаційні властивості й потребують змашення.

Чому відбувається зношування суглобів? З'ясовується, суглоби скриплять, болять і погано згинаються через те, що хрящова тканина перестала виробляти в необхідній кількості спеціальні речовини, що беруть участь у формуванні природного внутрісуглобного змашення. Саме через їх дефіцит з'являються біль, хрускіт, відчуття скutoсті в суглобах кінцівок і хребті. А це, стверджують фахівці, характерні симптоми остеоартрозу. Вони обмежують сво-

боду руху, впливають на якість життя людини. В Україні зареєстровано більш як 3 млн. осіб, які страждають на цю недугу. Ризикують отримати діагноз «остеоартроз» ті, хто веде малорухомий спосіб життя, багато часу проводить за письмовим столом або комп'ютером, а також ті, хто колись травмував суглоби, люди похилого віку.

Проблемою остеоартрозу переймаються вчені усього світу. У сучасній практиці для допомоги «зношеним» суглобам використовують хондропротектор (у перекладі — «захисник хряща»). Він має протизапальну властивість і здатний уповільнювати або перешкоджати руйнуванню хряща. Якщо ваші суглоби видають неприємні звуки і ви відчуваєте дискомфорт чи біль під час руху, не відкладайте похід до лікаря. Сам по собі остеоартроз не мине.

Безпечний і ефективний засіб для лікування суглобів — Терафлекс. Це перший комбінований хондропротектор препарат серії Health Life. Він має потрійний ефект: перешкоджає руйнуванню хрящової тканини, відновлює дефіцит природного внутрісуглобного змашення і не дозволяє організму розучитися самому його виробляти.

Терафлекс — це надійний засіб профілактики і лікування, необхідний усім людям з «хрусткими», «ниючими» і «скутими» суглобами. Для досягнення стійкого клінічного ефекту препарат необхідно вживати не менш як два місяці. Не рекомендується він хворим на фенілкетонурію, вагітним та жінкам, які годують груддю. Перед вживанням уважно прочитайте інструкцію.

Виробник: САГМЕЛ Інк., США.

■ ЗАЙНЯТІСТЬ

Гуртом і роботу легше знайти

«Підвищити зайнятість сільських жителів можна лише тоді, коли свої зусилля об'єднують влада, роботодавці і служба зайнятості», — переконаний директор Рівненського обласного центру зайнятості Іван Ткачук. І своє переконання намагається довести до посадовців, керівників підприємств, сільських голів, підприємців. Служба зайнятості Рівненщини ініціювала підписання чотиристоронніх договорів про спільні дії між районними центрами зайнятості, райдержадміністраціями, райрадами та об'єднаннями роботодавців. А ще фахівці обласного та районних центрів зайнятості виїжджають у віддалені села з консультаціями, запрошують працевдавців з пропозиціями роботи, проводять у сільських школах профорієнтаційні уроки «Шлях до реального трудового життя», презентують різні форми професійного навчання, зустрічаються з батьками майбутніх випускників шкіл, інвалідами, які хочуть працювати. Прагнучи допомогти селянам, спільно з дорадчою службою проводять семінари з раціонального ведення присадибного господарства.

Уже є й перші позитивні результати такої роботи. Так, у Рокитнівському районі після розширеної наради за участю голови облдержадміністрації Віктора Матчука місцеві роботодавці за направленням центру зайнятості працевлаштували більше трьохсот безробітних. Тільки на ВАТ «Рокитнівський склозавод» отримали роботу понад сто безробітних, у тому числі і з віддалених сіл. З'явилися нові працівники й у лісгоспі, спецкар'єрі, сільгосппідприємстві «Злагода», запрацювала третя зміна на Томашгородському шебєневому заводі.

Ольга ТОКОВА,
начальник відділу Рівненського
обласного центрузайнятості.

■ У СВІТ

«Баланс незалежності»
як путівник економічних реформ

Втрати України на шляху, який вона пройшла за роки своєї незалежності, — це не лише втрати у добробуті чи кількості населення. Українці нарешті почали втрачати ілюзії та вчитися вірити в себе й покладатися лише на себе. А це вже здобуток. Щоправда, українці ще не набули звички постійно аналізувати свої помилки. І не втрачали потягу до економічних реформ, не підкріплених концептуально, всупереч слушному твердженню, що краще не робити нічого, ніж робити погано.

У своїй книжці «Баланс незалежності: хроніка економічних реформ 1989—2005 років», яка вийшла друком у видавництві «Критика», знаний економіст, доктор економічних наук, заступник голови Національного банку України Олександр Савченко зібрав свої роботи, науково-популярні статті та інтерв'ю, опубліковані протягом 1989—2006 років у різних виданнях. Найперша публікація була вміщена у жовтні 1989-го в журналі ЦК КПУ «Під прапором ленінізму», а найостанніша — в урядовій газеті незалежної України у березні 2006 року.

Є у книзі і моє інтерв'ю з О. Савченком, надруковане 1991 року в журналі «Нова генерація». У вступі до інтерв'ю сказано: «У тридцятиріччя доктора економічних наук, професора Київського інституту народного господарства, голови Економічної Ради Руху Олександра Савченка з відомим астрологом Павлом Глобою спільне те, що обидва носять бороди і обоє передіркалі, що СРСР розпадеться цього року. Правда, якщо Глобі такий висновок «підказали» зірки та інші невідомі простому смертному сили, то Олександр Савченко користувався суто економічними розрахунками. Широкомо загальної про це він повідав 17 червня зі сторінок популярного на Заході видання «Волстрит джорнал». Зокрема, Савченко наголосив, що розпад СРСР почнеться разом із розпадом КНРС, яка цементує імперію. Пророчість цього передбачення засвідчили події, які сталися невдовзі після серпневого партійно-військового путчу».

Автор книжки адекватно відобразив кожен крок на шляху незалежності. Спочатку як науковець досить радикально теоретично обґрунтувавши економічну і політичну незалежність, а потім практично захищаючи і підтверджуючи це як визнаний фахівець банківської справи — заступник голови НБУ, виконавчий директор Європейського банку реконструкції і розвитку, голова правління австрійського банку «Creditashtalt Ukraine», голова правління Міжнародного комерційного банку. Впевнений, запропонований у публікаціях аналіз стану справ допоможе читачеві краще розібратися у конкретних ситуаціях нашої новітньої економічної історії.

Леонід БРОВЧЕНКО.

Микола Касьян:«Моя столиця — Кобеляки!»

■ ЮВІЛЕЇ

Цими днями райцентр Кобеляки хоч на день став... маленькою «столицею». Адже на ювілейні урочистості з нагоди 70-річчя народного лікаря Миколи Касьяна з'їхали сюди сотні відомих людей з усієї України, близького та далекого зарубіжжя. Тож у залі місцевого Будинку культури й справді, як то кажуть, яблуку ніде було впасти.

... Якщо в Кобеляках запитати, де вулиця Леніна, 17, то не всяк і скаже. Але варто згадати ім'я Миколи Касьяна, і дорогу до його Центру мануальної терапії покаже кожен. Ще б пак! Нема в місті ні старого, ні малого, хто не знав би уславленого лікаря. Втім, знає його увесь світ. Через руки Миколи Андрійовича «пройшли» тисячі пацієнтів, які приїздили до Кобеляк ледь не з усіх континентів. Серед них — відомі політики та військові, космонавти, художники, письменники і журналісти, зірки естради й телеведучі...

Самого Касьяна теж кликали працювати і в Москву, й до Америки, Ізраїлю, Німеччини, де обіцяли золоті гори, та лікар вважає, що сили для праці дає йому саме рідний край: «Моя столиця — Кобеляки!»

Тим паче, що кілька років тому збулася така заповітна мрія Миколи Андрійовича: є тепер і в самих Кобеляках Центр мануальної терапії. Приміщення це починали будувати

Знаменитому лікареві виповнилося 70

ще за радянських часів, довгі роки вважали довгобудом, на його завершення усе не знаходилося коштів, аж доки не долучився до справи колишній глава президентської адміністрації Віктор Медведчук. Тепер тут є у Касьяна навіть власний музей, де зібрано численні подарунки, нагороди, книги й картини, фотодокументи про життя народного лікаря, що вже стало частиною історії самих Кобеляк.

У лікаря Касьяна надійний тил — його сім'я: дружина Андріана та син Ян. «Моя дружина мила й хороша, — каже Микола Андрійович. — Вона завжди була поруч, у скрутні хвилини радила мені не впадати у відчай, завдяки її підтримці та любові я й добився всього цього».

У Миколи Касьяна стажувалося більш як дві тисячі чоловік, десятках із них він вважає справжніми своїми учнями, тому був надзвичайно радий, коли у день ювілею до нього приїхав чи не найталановитіший — Джалал Саїдбегов з Італії.

... Урочистості закінчилися, та робота в Касьяна не припиняється. Як і завжди, вже о... третій ночі, Микола Андрійович відкриває двері свого Центру —назустріч чужій біді, адже ідуть і ідуть до нього люди з єдиною надією на порятунок.

А своє життєве кредо Микола Касьян сформулював у таких поетичних рядках:

Так хочеться же лікувати,
творити,
Не знаючи ні втом, на каяття,
Я — за примноження добра
на світі!
За працю я! Я — за життя!

З ювілеєм Вас, лікарю!
І многая літа на добро людям!

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.
Полтавська область.
На знімку: М. Касьян.
Фото автора.

Володимир КАЗАЧЕНКО, голова ЦК профспілки металургів і гірників України: «У питаннях охорони праці ми ніколи не йшли на компроміси»

■ ПРОФСПІЛКИ

Профспілкові організації гірничо-металургійного комплексу України активно готуються до проведення Дня охорони праці, який згідно з указом Президента України має відзначатися в Україні 28 квітня. Саме тому в Дніпропетровську за ініціативи ЦК профспілки трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості відбувся Всеукраїнський актив з проблем охорони праці металургів та гірників. Він був проведений разом з соціальним партнером — Державним комітетом України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду, за участю фахівців Міністерства промислової політики та Федерації профспілок України. Розмова вийшла змістовною та конструктивною, коли мовилося про реальний стан охорони праці на підприємствах галузі. Особливо гостро прозвучав аналіз ситуації в доповіді Володимира Білика, головного технічного інспектора праці ЦК ПМГУ. Ось деякі факти.

Стан охорони праці в регіонах змінюється на краще, але дуже повільно. За останніми оцінками динаміка виробничого травматизму зі смертельними наслідками в галузі хоч і знизилась у 2006 році у порівнянні з попереднім роком, але викликає стурбованість. Наприклад, незадовільно спрацювали на ВАТ «Інгулецький гірничо-

збагачувальний комбінат» (Кривий Ріг), ВАТ «Запорізький завод феросплавів», ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат «Азовсталь», ВАТ «Дніпропетровський трубний завод» та інших, де травматизм зі смертельними наслідками виріс. Порухення технологічної дисципліни допускають не тільки робітники, а й керівники та спеціалісти інженерно-технічного персоналу. Торік на ВАТ «Новотроїцьке рудоуправління» (Донецька область) стався груповий нещасний випадок, де через порушення правил безпеки загинули начальник та в. о. головного інженера фабрики. Стаж роботи обох постраждалих сягав 30 років. Торкнувшись основних пріоритетів в області охорони праці на 2007—2008 роки, доповідач зазначив, що багато в чому на збереження життя та здоров'я трудящих впливає Угода про співпрацю та взаємодію між ЦК ПМГУ та Держгірпромнаглядом України, укладена в квітні 2004 року.

Про умови праці, від яких перебувають у прямій залежності не лише виробничий травматизм, а й професійні захворювання, говорив в. о. заступника голови Держгірпромнагляду України Валерій Іванченко. У своєму виступі він визначив, що кількість уперше виявлених професійних захворювань на

підприємствах галузі зростає з року в рік. При цьому втрачає днів непрацездатності торік у галузі становила 58 592 людино-дні, тобто протягом календарного року щоденно не виходили на роботу 160 робітників. Більше того, Валерій Іванович занепокоєний зростанням кількості випадків прихованого виробничого травматизму. Він також висловив свою стурбованість тим фактами, коли потерпілих намагаються звинувачувати в нещасних випадках, які сталися з ними. При цьому члени комісії з розслідування нещасних випадків часто-густо не пов'язують їх з виробництвом. Його висновок: об'єднанню працевдавців України слід ретельніше контролювати цю тенденцію й жорстко ставити вимоги перед власниками підприємств про виключення таких фактів.

Директор з охорони праці Криворізького залізничного комбінату Сергій Удріс звернув увагу активу на той факт, що Законом України «Про охорону праці» профспілкам надано право здійснення громадського контролю за додержанням законодавства про охорону праці й вимагати від працевдавця поліпшення стану умов праці. Тільки ця правова норма законом не уточнена. Що означає термін «вимагати» і як це можна реально зробити, щоб власник прислухався? Держгірпром-

нагляд України має право здійснення державного контролю за додержанням законів та інших нормативно-правових актів про охорону праці. Він також може забороняти та припиняти роботу цеху чи підприємства в разі виявлення порушень вимог діючих нормативних актів про охорону праці.

Ще один дуже важливий момент. На думку Сергія Вікторовича, діючим законом не регламентовано питання з укладання контрактів із робітниками, що працюють на особливо небезпечних та шкідливих виробництвах. Варто визначити й узаконити певну градацію щодо терміну такої праці, наприклад, 10 років з певними пільгами. Відпрацювавши такий термін, його перенавчає власник, і він продовжує працювати, проте не в шкідливому середовищі. Так є в європейських країнах. У нас через відсутність такого механізму робітники працюють не один десяток років, а звідси й невтішні статистичні цифри профзахворювань, про які говорилось на активі. Дійсно, у несприятливих умовах сьогодні працюють понад 238 тисяч робітників підприємств галузі. Законодавець не передбачив механізм захисту трудівника. С. Удріс пропонує звернутися до народних депутатів від Криворіжжя з проханням підготувати такі зміни чи доповнення до Закону України «Про охорону праці» й подати до Верховної Ради України.

— Центральний комітет ПМГУ підтримує постанову ФПУ про оголошення 2007 року роком боротьби профспілок з приховуванням випадків виробничого травматизму, — наголосив Володимир Казаченко в коментарі для «Голосу України». — У питаннях безпеки та охорони праці ми ніколи не йшли на компроміси, ви переконалися, з яким уболіванням виступали на активі представники підприємств і профспілок, головні та позаштатні технічні інспектори праці з Донецчини, Луганщини, Запоріжжя та з інших регіонів. Ми віримо, що в подальшій роботі соціальних партнерів необхідність спільних дій у посиленні державного нагляду та громадського контролю за дотримання працевдавцями вимог законодавчих актів із охорони праці матиме особливе значення.

Михайло СКОРИК.
Дніпропетровська область.
Фото автора

Стенд з безпеки та охорони праці в цеху металоконструкцій управління головного механіка ВАТ «Міттал Стіл Кривий Ріг».

Ніхто не любить бідних і убогих

Україну чекають в Європі багатою та успішною

Присутній на загальних зборах членів Черкаської торгово-промислової палати президент ТПП України С. Скрипченко дав у своєму виступі високу оцінку праці колег, наголосив на основних напрямках роботи в умовах ринкової економіки. Користуючись нагодою, власкор «Голосу України» в Черкащині зустрілася з київським гостем і попросила відповісти на декілька запитань стосовно діяльності Торгово-промислової палати України загалом.

— Сергію Парфеновичу, сьогодні Торгово-промислова палата України є однією з найвпливовіших і найавторитетніших у нашій державі організацій підприємців. У чому секрет її успіху?

— Найперше, гадаю, в тому, що робота, спрямована на зміцнення конкурентоспроможності вітчизняної економіки, встановлення контактів із зарубіжними партнерами, а також з утвердження довіри до українського бізнесу й залучення іноземного капіталу, — надзвичайно нині актуальна і затребувана. Більшість представників українського підприємництва, особливо середніх і малих структур, в умовах наближення до стандартів СОТ і виходу вітчизняної економіки на міжнародні терени самотужки не в змозі випоратися з новими викликами. На допомогу їм приходять торгово-промислові палати: вони надають консультативно-інформаційні послуги, сприяють налагодженню конструктивного діалогу між бізнесом і владою, докладають максимум зусиль, аби вітчизняні товари і послуги з'явилися на зовнішніх ринках.

— І не лише з'явилися, а й завоювали собі «місце під сонцем»?

— Безперечно. З цією метою ми активно залучаємо наших партнерів — членів ТПП до участі у міжнародних бізнес-форумах і ярмарках, ділових клубах і презентаціях. Українські підприємці послуговуються кращими світовими традиціями та зарубіжним досвідом, зав'язують контакти із спорідненими підприємствами, з потенційними споживачами своєї продукції. На останньому, наприклад, IX Економічному форумі країн — учасниць Центрально-європейської ініціативи (ЦЕІ), котрий відбувся наприкінці минулого року в Тирані, крім експозиції «Україна пропонує», наша Палата підготувала і вручила всім бажачим зібрання «Каталог ділових пропозицій українських підприємств». Члени нашої делегації взяли участь у переговорах між представниками державних органів, а також ділових кіл країн — учасниць ЦЕІ з питань двостороннього співробітництва. Наступний форум цієї авторитетної міжнародної фундації відбудеться у листопаді цього року в Болгарії. Урядом України визнана доцільною участь офіційної делегації нашої держави, а також широке представництво членів ТПП з усіх регіонів.

Мовою цифр і фактів

* Торгово-промислова палата України — це 7569 юридичних осіб та їх об'єднань. У 2006 році до Палати прийнято 891 підприємство й організацію. Членська база ТПП зросла на 567 господарюючих суб'єктів, або більш як на 8 відсотків.

— Сергію Парфеновичу, вступ України до СОТ вимагає не тільки технічного переоснащення застарілих технологій підприємств, а й формування нового мислення. Що у цьому напрямі робить ТПП?

— При Палаті сьогодні працює сім галузевих комітетів підприємців: базових галузей промисловості, АПК, легкої промисловості, ринку фінансових послуг, у сфері енергоефективності, виставкового, а також малого та середнього бізнесу. У регіонах діють аналогічні комітети або групи експертів за домінуючими напрямками їх економічної діяльності. Крім широкого кола питань, пов'язаних з удосконаленням державної регуляторної політики стосовно підприємництва, ці комітети нині спрямовували свою увагу на підготовку української економіки до вступу у СОТ. Торік, наприклад, профільний комітет підприємців АПК при ТПП розглянув проблеми в царині садівництва та виноградарства, котрі вимагали

Із досьє

«Голосу України»

Сергій СКРИПЧЕНКО, президент Торгово-промислової палати України, академік УАН. Народився 3 червня 1938 року на Київщині. Закінчив Київський політехнічний інститут. Працював на заводі «Більшовик» інженером-технологом, інженером-конструктором. Обирався депутатом районних рад міста Києва. Має досвід роботи в торговому представництві держави за кордоном. З 1974 року — начальник відділу товарних експертів ТПП УРСР. Згодом — перший заступник голови президії, перший віце-президент, з 2001 року — президент Торгово-промислової палати України. Організовував створення українських експозицій на виставках у Бельгії, Німеччині, Югославії, Ірані та в інших країнах. Член Митно-тарифної ради України, співголова Польсько-Української торгової палати, член правління Асоціації товарної нумерації «САН-Україна». За вагомі досягнення у праці, активну участь у прискоренні економічних реформ нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня.

нагального розв'язання. Пропозиції щодо виходу галузі з кризи та гармонізації стандартів, технічних регламентів на продукцію садівництва, виноградарства і виноробства відповідно до вимог міжнародних організацій, ухвалені комітетом, Мінагрополітики взяло до уваги і неухильного виконання.

— Похвальна оперативність державних аграріїв...

— Так, це приємно. Наведу ще один приклад ефективної співпраці. Щоб мінімізувати негативні наслідки для нашої економіки — одразу після приєднання до Світової організації торгівлі — Комітет базових галузей промисловості ТПП на своєму засіданні провів «мозкову атаку» стосовно очікуваних проблем і викликів. Підготовлену концепцію дій і пропозицій цього інтелектуального зібрання розглянув Перший віце-прем'єр-міністр України, міністр фінансів Микола Азаров, який доручив відповідним міністерствам забезпечити їх реалізацію. Як поінформувало Палату Мінекономіки, вже розроблено проект закону України «Про стимулювання інноваційної діяльності та виробництва високотехнологічної продукції в Україні». Проблемні питання з удосконалення діяльності у сфері стандартизації і технічного регулювання відповідно до вимог СОТ та ЄС також стали темою обговорення на засіданнях комітетів легкої промисловості, малого та середнього бізнесу. Під час дискусії наголошувалося на необхідності переходу від контролю і нагляду на виробництві до моніторингу ринку, як це робиться у країнах ЄС. Широко обговорювалися й психологічні аспекти перебудови нашого підприємництва на порозі вступу до СОТ.

— Щоб зменшити і цей «шок», необхідно, напевно, кожному нашому суб'єкту господарювання якщо не побувати у країнах, що вступили до СОТ, то хоча б уважно стежити за діяльністю ТПП у сфері зовнішньоекономічних зв'язків.

— Це було б дуже добре і корисно. Минулого року нашу організацію відвідала 71 іноземна делегація із 39 країн світу. За участю послів та дипломатів іншого рангу, широких кіл ділової громадськості в Палаті організовано презентації Аргентини, Сінгапуру, Словаччини, Республіки Корея. Проведено також бізнес-форуми з підприємцями Албанії, Бангладеш, Греції, Естонії, Литовської Республіки, Сербії, Чехії. Відбулися засідання двосторонніх ділових рад з партнерами з Білорусі, Молдови, Нігерії, Румунії, Саудівської Аравії...

— Що й казати, перелік контактів ТПП із зарубіжними партнерами досить солідний. А які здобутки цих численних контактів?

— Наведу приклад зовнішньоекономічного співробітництва з Королівством Саудівська Аравія. Уже вдруге торгово-промислові палати України та цієї впливової в Азії держави провели свої спільні засідання. За цей час українськими бізнесменами проведено десятки плідних переговорів про співпрацю в різних галузях економіки.

Представником державної компанії «Укрспецекспорт» — стосовно постачання та обслуговування у Саудівській Аравії української техніки військового призначення, віце-президентом компанії «Київміськбуд» — про спорудження там цивільних та інфраструктурних об'єктів, гіпермаркетів та нафто-терміналів, керівниками Іллічівського морського порту — про морське торговельне судноплавство, ТОВ «Райвел» — про поставки до Саудівської Аравії металопродукції та будівництво вантажного терміналу. На зустрічах з нашими саудівськими партнерами йшлося про великі перспективи в галузі торгівлі. За 9 місяців 2006 року товарообіг між двома країнами сягнув 462 мільйонів доларів, а цього року цей показник може зрости до 1 мільярда доларів. Потенціал для цього — неозорий. Це й поставки української авіаційної техніки, парових турбін, вітрових електрогенераторів. У зв'язку з динамічними контактами, що зав'язалися між нашою країною і Саудівською Аравією, досягнуто домовленості про проведення в Києві у другому кварталі цього року третього засідання Українсько-саудівської ділової ради.

Мовою цифр і фактів

* ТПП уклала двосторонні угоди про співробітництво з торгово-промисловими палатами та іншими партнерськими організаціями з більш як 60 країн. У 2006 році підписано угоди про співпрацю з Ірландією, Італією, Пакистаном, Бангладеш. Нещодавно у присутності прем'єр-міністрів двох країн підписано угоду з палатою Узбекистану.

* Представники ТПП України входять до складу 40 міжурядових комісій з питань торгово-економічного співробітництва.

* З метою сприяння українським підприємствам у просуванні їх продукції на закордонні ринки у 15 країнах світу працюють представники ТПП України.

— Сергію Парфеновичу, налагоджені взаємовигідні зв'язки із зарубіжними партнерами відбувається не лише у столицях. Які досягнення у цьому напрямі регіонів?

— Якщо сказати одним словом — вони вагомі. Кожна із 27 ТПП, які працюють в областях та в АР Крим, нагромадила свій цінний досвід спілкування із зарубіжними партнерами. Закарпатська, до прикладу, проводить свої «Міжнародні контактні дні», на яких відбуваються зустрічі ділових громад із різних країн. Запоріжці мають добрі стосунки з німецькими підприємцями. У Магдебурзі вони створили Коопераційне бюро, організували бізнес-місію до Німеччини та України. Іванофранківці з австрійським «Фондом ділових винагород» успішно займаються залученням інвестицій. На базі Полтавської палати працює офіс Бюро економічного представництва провінції Ено Королівства Бельгія, здійснено пошук, аналіз та добір, на запит бельгійської фірми, семи українських підприємств, які виробляють

вогнетривку цеглу та глину. Черкашани допомагають промисловцям Південно-Африканської Республіки налагодити співпрацю з ВАТ «Азот», зокрема, у питанні інвестицій та збільшення поставок мінеральних добрив до цієї африканської країни. Цей перелік можна продовжувати, адже міжнародне взаємопроникнення економік триває і розвивається.

— У зв'язку з цим доречним буде згадати про виставкову діяльність.

— Безумовно. Спочатку згадаю про новинку — реалізацію проекту «Віртуальні виставки», яка здійснюється в рамках економічного розвитку та співпраці між країнами — учасницями СНД. А ще — про створення порталу в Інтернеті «Ділова інформація ТПП держав — учасниць СНД». Це надзвичайно актуальні програми, котрі працюють у форматі зближення ділових еліт колишніх республік Союзу. Щодо традиційних виставкових заходів, то слід відзначити тенденцію до проведення в регіонах спеціалізованих експозицій. Це, зокрема, «Машинобудування та металургія», «Інтертекстиль», «Агро», «Ювелірний світ», «Світло. Електротех», «Енергозбереження» та інші. Завдяки зусиллям обласних ТПП відроджуються знамениті в минулому виставки та ярмарки: «Волинські торги», «Михайлівський ярмарок», «Подільські торги», «Полтавський ярмарок», «Слобожанський міст».

Мовою цифр і фактів

* У 2006 році системою ТПП України було проведено 283 виставкові заходи, у тому числі 267 виставок та ярмарків в Україні та 16 експозицій українських підприємств на міжнародних виставках за кордоном.

* Загальна площа виставкових експозицій збільшилася порівняно з 2005 роком на 11 відсотків і становить понад 120 тисяч квадратних метрів.

* У виставках узяли участь понад 15 тисяч підприємств і організацій, у тому числі 277 іноземних.

— Виставкові «домашні» заходи справді масштабні. Але чому зовсім небагато — лише 16 разів — «засвітилися» наші підприємці на зарубіжних виставках?

— Відповідь тут одна — брак фінансових можливостей. Бажання у наших бізнесменів виставитися за кордоном великі, але це потрібно робити достойно, принаймні не гірше за своїх іноземних партнерів. А поїхати на престижні міжнародні виставки-ярмарки з порожніми кишенями і «допотопними» стендами — то краще не ганьбитися, не псувати іміджу України. Ніхто не любить бідних і убогих. Якби держава, врешті-решт, звернула увагу на цю проблему і підтримала найініціативніших та найактивніших промисловців, котрим є що показати у світі, — ситуація швидко змінилася б на позитив.

— І останнє. Торгово-промислова палата України, як мені відомо, уважно стежить за успіхами своїх партнерів — членів ТПП. Хто відзначився своїми особливими успіхами минулого року?

— Із задоволенням назву лідерів щорічної програми «Національний бізнес-рейтинг», котру започаткувала наша Палата спільно з кількома українськими інформаційно-аналітичними структурами. Переможцями стали ті підприємці, які дбають не лише про зростання власного бізнесу, а й про вагомий внесок до бюджету країни, турбуються про добробут своїх працівників. Це ТОВ «Ніссан Мотор Україна», «Компані», «Ейр Експрес», НВО «Павлоградський хімічний завод», «ФОГТ Електронік Україна» «Дім і сад» та багато інших, чиї назви не такі відомі на теренах України, але вони посідають провідні позиції на вітчизняному ринку товарів і послуг.

— Дякую, Сергію Парфеновичу, за докладне інтерв'ю. Бажаю успіху!

Інтерв'ю взяла
Лідія ТИТАРЕНКО.

На знімку: президент ТПП України Сергій Скрипченко під час роботи загальних зборів членів Черкаської торгово-промислової палати.

Фото автора.

Полтавська міська рада розпочала підготовку документів для реєстрації нового товарного знаку під назвою «Полтавська битва» (Укрінформ)

У Національному музеї-заповіднику українського гончарства в селищі Опішне на Полтавщині відкрилася виставка, присвячена 85-річчю відомого українського керамолога Юрія Лащука (Укрінформ)

Не батуринська комедія, а трагедія!

Печатка Батурина

(Початок на 1-й стор.)

Щоб дати аргументовану відповідь на ці «спростування», потрібно в першу чергу знати:

- ймовірну чисельність мешканців гетьманської столиці у 1708 році;
- кількісний склад захисників фортеці;
- кількість населення, військовиків, яким вдалось уникнути розправи.

Слід зазначити, що повної і детальної інформації про це, на жаль, архіви, літописи не дають. Натомість маємо чимало другорядних фактичних матеріалів, на основі аналізу яких спробуємо наблизитись до визначення кількості жертв царизму. Отже, передусім з'ясуємо першу цифру — скільки було мешканців гетьманської столиці у 1708 році.

Про що розказав перепис

У 80-х роках XVIII століття найближчі до Батурина міста мали невелику кількість людей: Глинськ — 2916, Городня — 3850, Чернігів — 3924, Ромни — 4319, Лохвиця — 4916, Прилуки — 6177, Борзна — 6595, Березна — 6661, Зінків — 7212, Ніжин — 11102. Зрозуміло, у 1708 році вони відповідно не могли налічувати набагато більше жителів. Чи ж винятком серед навколишніх міст була гетьманська столиця? У переписі 1654 року натрапляємо на першу відомість про склад її жителів. За ним у Батурині було 635 дворів (360 козацьких і 275 міщанських). Історик Н. Герасименко вважає, що до 1666 року кількість дворів у Батурині зменшилась аж на 395. Справді — це твердження, на перший погляд, ніби й має реальну основу. У 1655 році майже все місто вигоріло від пожежі. Однак важливо знати й таку деталь: перепис 1666 року не брав до уваги в Батурині козацькі господарства.

Фрагмент розбитої гармати

Він лише показав наявність для оподаткування дворів батуринських міщан, яких уже тоді налічувалось 365 (Інститут руко-

*За підрахунками історика В. Мякотіна на один двір у ті часи припадало 7—8 осіб.

пису НБУВ. — Ф.1478. — Арк.1). Тобто це значить, що до 274 дворів ремісників, купців і т. п., які були у 1654 році, додалася ще 91 сім'я майстрових, торгових людей! Певно, якщо козачих господарств збільшилось пропорційно міщанським (360 + 100 = 460), то разом з міщанськими садибами (365) маємо 825 дворів (460 + 365). За переписними книгами 1666 року можна вирахувати кількість міщан. Так, переписувачі записували тільки чоловіків (голів родин), отже, разом з дружинами їх налічувалось 730 (365 по 2) осіб. У переписі зазначалось, що у 365 дворах проживає «детей и братвы и племянников шестьсот семдесят девять человек». Таким чином міщанські родини Батурина налічували разом 1409 осіб. Це в середньому по 3,86 чоловіка на сім'ю. Козацькі родини, очевидно, мали схожий склад. Тож, множимо їхні 460 дворів на середній показник насиченості родин (3,86) і отримуємо кількість козацького населення міста — 1776 чоловік. Разом у Батурині у 1666 році проживало 3175 мешканців. Зрозуміло, може бути і плюс, і мінус людей. Але загалом ця цифра відповідає реаліям доби.

Протягом 40 років існування гетьманської столиці відбувалися якісні зміни у складі її населення. Три щорічні великі ярмарки у Батурині сприяли розвитку ремісництва, купецького прощарку. Так, якщо у 1666 році тут було 12 млинів (найдільше в Україні після Остра і Києва), то вже у 1708 році — 30. Наприкінці XVIII століття гетьманська столиця стала одним з центрів золотарства та ювелірного виробництва. У сусідньому Коропі, заселення якого відбувалося в однакових умовах, за даними 1682 року, налічувалось 5285 чоловік. Зрозуміла річ, новий статус міста як гетьманської столиці сприяв зростанню у ньому кількості громадян. Гетьманська адміністрація, канцелярія додали Батурина щонайменше 200—300 дворів. Адже генеральна старшина мала велику кількість обслуги, відповідні військові, судові служби та органи. Крім цього, стабілізація життя в Гетьманщині сприяла збільшенню родин: старшини, заможні козаки заводили по 5—10 і більше дітей. Таким чином Батурин, як зазначає М. Домонтович у своєму історико-статистичному дослідженні, «став приймати вигляд справжнього міста, значно розширився і зробився багатолюдним».

Населення його за всіма ознаками на початок XVIII століття максимально зросло до 7—8 тисяч. Батурин мав десь до 1000—1100 дворів*. І не більше.

Картина художника Андрія Івахненка «Різня в Батурині»

Дуже великого механічного приросту мешканців гетьманської столиці не могло бути: причиною цьому — втрати козаків під час постійних військових походів, подальше розселення батуринців по нових хуторах, слободах. Та й землевлодіння під Батурином мали сталий характер, великі ж сім'ї не забезпечували всіх членів родини належними засобами до існування. Місто змушувало надлишок робочої сили або ремісникувати, або виштовхувало за свої межі, на незаселені землі.

Скільки ж людей загинуло у вогні 2 листопада 1708 року? Значною мірою відповідь на це запитання можна дати, проаналізувавши опис Батурина, зроблений на початку 1726 року за царським указом від 3 грудня 1725 року (*Книга, составленная из документов, заключающая сведения, собранные, согласно указу Екатерины I Малороссийской коллегии 3 декабря 1725 г. — о владениях гетмана И. Мазепы в Батурине до разорения последнего // Чернігівський історичний музей імені В. Тарновського. — Інвентарний № АІ 501/17*). Хоч пройшло 17 літ після розорення, центральна частина міста, за ним, залишалась пустою. Обгорілі поруйновані будівлі заросли бур'янами і чагарниками. Автори опису вказують на «пустые неогороженные дворища» Орлика, «Григория-канцеляриста», Ломиковского та його хутір на Горбанівці. Також «пустые места» були «поблизу гребли, прозываемое Хайнатшина», «близ церкви Покрова», «от поля понад дорогою Пальчиковскою, на котором бывали, за изменника Мазепы, шопы для хранения армат», недалеко від Гончарівки, де також «были шопы для хоронения палубов и возов».

Разом з тим дізнаємося, що «на предместье после разорения, на погорелых и на пустых местах поселились вновь по указу покойного гетмана Скоропадского, который указ покойным атаманом батуринским Данилом Харевским публикован; а иные живут и в старых домах, которые от разорения уцелели». Як видно з подальшого реєстру, йдеться насамперед про окремі садиби, які розмішувались на слобідках. Показано, наприклад, 122 дворища Матіївки, яка, очевидно, потрапила в опис тому, що тут жили селяни, мельники, які нале-

жали гетьманському двору. Фактично ж ця слобода розміщена по інший бік Сейму, за кілометр від переправи. Навряд чи вона в 1708 році була у складі передмістя Батурина і відповідно зазнала нищівного підпалу.

У інших частинах міста картина виглядала так: попередні жителі гетьманської столиці мали в слободі Підзамковій 19 дворів, у слободі Горбанівській — 31 двір, у слободі Гончарівській — 72 двори. Крім того, в передмістях жили «ремесные люде, прежде бывшие жители батуринския, которые по разорение Батурина в старых домах и на своих местах поселившихся живут»: шевців — 38 дворів, кравців — 28, калачників — 11, ткачів — 12, м'ясників — 2, ковалів — 15, музик — 6, гончарів — 5, теслярів — 5 дворів.

Загалом опис нараховує близько 647 дворів (щоправда, разом з Матіївкою та прилеглими хуторами). Власне батуринськими можна назвати лише 444 з них (293 «ремесных людей и пахатных», 12 «до обмачевского двора належит», 9 рибалок, 9 «бунчуковых и значковых», 105 «козаклов служилых з старшиною», а також 3 «пустых Мазепиных», 5 «неогороженных пустых дворищ», 8 «приездных владелческих»). Залюдненими були лише 428 дворів. В описі зазначається, що вся попередня «старшина соженная». У частині наявних 105 козацьких дворів господарювали жінки — Мотря Василиха, Юсчиха Куциха, Іваниха Олійничка, Марья Косачовна, Оришка Климиха, Одарка Рубанка, Анна Калчиха, Настя Шошиха, Мартиниха Рижа. Так само і в інших цехових та «пахотных» господарствах вони представляли чималий відсоток. Наприклад, двори ковалів значилися за Ганною Савчихою, Наталкою Цибиною, торговельників — за Мотрею Сурковною, Марією Сурчихою, Феською Пулінчихою, Ганною Максимихою, Ганною Тимошихою. Це вказує на те, що багато родин втратило своїх господарів.

Важливо зауважити, що не у всіх 428 дворах проживали мешканці, які пережили 1708 р. Ми нарахували 17 новопоселених осіб. У Батурин переїхав жити колишній білоцерківський полковник Михайло Омельченко. Сотником став козак з Кролевця Федір Стожок. Таким чином на попели-

щах оселилося лише 411 вцілілих залишків батуринських родин.

Опис не показує кількість людей у дворах. Безперечно, після 2 листопада 1708 року вони мали значно нижчу насиченість, ніж в середньому по Гетьманщині. Адже у великих сім'ях могло залишитися замість 10—15 чоловік 1—2 члени родини. Явний великий мінус і дворів. Їх, за нашими підрахунками, зменшилось десь майже на 600 одиниць. Отже, понад 600 сімей не нараховуємо у Батурині після погрому. В описі показано тільки 17 дворів «торгующих мелочным товаром». У той само час ще у 1666 році в Батурині жило 90 сімей купців. В описі міста 1726 року не вказуються конкретні будівлі жителів, що збереглись після 1708 року. Це не випадково. Пройшло 17 років після пожежі — й обліковці вже могли помилитися, хто будував дім на попелищі, а хто із залишеного обгорілого зрубу, решток садиб тощо. Зрозуміло, пожежа не могла завдати великої шкоди кам'яним житловим будинкам, яких столиця мала чимало. Так, Омелько Мацай, наприклад, поселився в «домовом малом строении, бывшего полковника прилуцкого Горленка».

Жертви різні

Загалом же через два десятиліття після меншиковського погрому місто загоїло найпекучіші рани. Це відразу після пожежі воно разом з округою мало страхітливий вигляд. Так, 2 березня 1709 року І. Скоропадський, враховуючи те, що «Иван Черныш, знатный войсковый товариш, понесши подчас руины батуринской в добрах и хуторах своих, около Батурина будучих разорение», надає йому у володіння «для подпоможения своих шкод и убытков» село Митченки. Якщо припустити, що у кожній родині, яка залишилась після погрому, врятувалось у середньому по 3 особи (що малоюмовірно) і це становило 1233 батуринців (411 дворів по 3), то підсумкова цифра втрат все одно вражаюча — 5800—6700 жителів (7—8 тисяч мешканців Батурина до 2 листопада 1708 р. мінус 1233 тих, кому вдалось сховатися, втекти).

Лизогубівський літопис, описуючи різню, яку вчинили п'яні московські стрільці, заз-

начає, що «многошь в Сеймі потонуло людей, утікаючи чрез лед еще не кріпкий, много погоріло, крившихся по хоромах, в льохах, в погребях, в ямах, где паче подушились, а на хоромах погоріли». Ці деталі просянюють мученицьку і страдницьку загибель основної маси громадян. Їх зібралось багато під захисток залоги. Про те, що «сердюки все, также и прочие тутощние жители, убравшись в замок засели», доповідав О. Меншиков царю. Чечель і Кенігсек «и протчие подобные им сотники и есаулы с сердюками и некоторыми городовыми и со всею Батуринскою черню, — як зазначав кат гетьманської столиці у жалуваній грамоті, — засев в Батурине, и укрепляя воинским обычаем», чинили опір.

У переповненій фортеці, що була в стані облоги, певно, ніде було і яблуку впасти. Мирних жителів, швидше за все, тримали у безпечному місці — замкових підземеллях, ходах. Розгалужена їх мережа (викладені у традиційній формі зрубу лабиринти шириною і висотою по два метри) могла сховати тисячі людей. Спалення надвірних будов, звірства стрільців змусили жінок, старих і дітей вибрати легшу смерть: гинути в димовій задусі.

Автори «Журналу, або Поденної записки... Петра Великого», який читав і правив сам цар, складаючи по гарячих слідах літопис діянь монарха, не думали, що їхнє тлумачення взяття Батурина буде суперечити пізнішому, офіційному. «И первых воров полковника Чечеля и генерального есаула Кенниксека с некоторыми их единомышленниками взяли, — читаємо у ньому, — а прочих всех побили, и тот город со всем сожгли и разорили до основания, где zelo много изменника Мазепы богатства взяли» (Журнал, или Поденная записка... Петра Великого. — СПб., 1770. — С. 195).

Крім батуринців, які стали основними жертвами погрому, у гетьманській столиці їхню долю розділили і мешканці найближчих сіл. Налякані чутками про тактику «випаленої землі» російських військ, люди сім'ями знімалися з насиджених місць і шукали прихистку за стінами фортеці. Про те, що подібне справді відбувалось, свідчить заспокійливе звернення фельдмаршала Б. Шереметева напередодні спалення Батурина до українського народу, «дабы из городов и деревень, на которые пойдет войско его царского величества, никто не выбегал, понеже жителям никаких обид и разорений и грабительства и протчаго своеволия чинено не будет». Та настрахані звістками, що мали реальну основу, люди не вірили цим запевненням. Перед згаданим зверненням сам Б. Шереметев доповів царю, що на Стародубщині «деревни пред неприятелем велел жечь: токмо здешние жители нетерпеливо сие приемлют». Налякане населення шукало шляхів для порятунку від війни, що наближалась. Йому імпонувала тверда позиція командування Батуринської фортеці з недопущення паліїв. Захист своїх життів люди довірили великому військовому гарнізону. Лише підступна зрада обернулась для них непоправною трагедією. «Много там людей пропало от меча, понеже збіг был от всіх сел», — читаємо у Лизогубівському літописі.

Частині захисників і городян вдалось вирватися з кривавого пекла і вціліти. З початком небезпечного розвитку подій таємно покинули гетьманську столицю дружини Кочубея та Іскри, яких утримували в одній з хат на Гончарівці під наглядом, щоб вони не змогли попередити царя про рішення Мазепи. «Того ж часу приехала чер-

ниша з монастыря дівичого Новомлинского возком, — читаємо в старому рукописі, — и на возку будка простая, и в черничину одежду ее милость пани Кочубея и пани Искрина убравшись, а pannу Параскевию убравши в простую одежду, вийшла пішком з дівками з города, а панича Феодора з собою посадивши у возку черничиним черниці вмісто черниць з города вывезла и простовали на Митченки, на Куреню, на Ичню, на Прилуку...» Після штурму, коли почалась паніка, батуринці рятувались як могли. Деяким з них поночі пощастило скористатися таємними вилазками, вирватися з фортеці з боку Сейму (тут замість стіни було урвище), вдалось пересидіти добу у надійних сховах, вцілілих від пожежі. Спіймані ж після ранкової оргії не всі були покарані на смерть. «Прошлого 1708 г., во время вынятия города Батурина, — писали пізніше у скарзі гетьману Д. Апостолу брати Гончаренки, — взято нас, братьов двох родных, в полон на Москву, в якому полону были ми роков сім». Меншиков, як видно, з цього документа, прихопив для себе ясир. Лише через багато літ бранці повернулись на рідні попелища.

Про склад військ у зачиненому Батурині залишилось важливе для сучасності свідчення на допиті спійманого канцеляриста Олександра Дубяги: «А в Батуринском де замке ныне войска четыре полка сердюцких, Чечелев, Покотилов, Денисов, Максимов, да казаки городовые полков Миргородского, Прилуцкого и Лубенского; а по сколку которого полку человек, о том не знает». У сердюцких полках налічувалось від 600 до 800 військовиків. У похідному варіанті городові козацькі полки під час Північної війни мали в середньому по 1500 козаків, тобто мобілізувались не всі ті, хто був занесений до реєстру як козак. Таким чином у трьох полках — Миргородському, Лубенському і Прилуцькому, — які стали на захист Батурина, разом максимально налічувалось 4500 чоловік (3 полки по 1500). Отже, в і с ь к о в и й гарнізон 1 листопада 1708 р. мав за нашими оцінками 7,5—8 тисяч військовиків. Саме вони прийняли на себе нічний удар наступаючої піхоти О. Меншикова.

Відчайдуш-но оборонялись захоплені знаєцька сердюки. Після двогодинного бою лише невелика їх частина ціною значних втрат прорвалася крізь щільно стиснуте кільце оточення. З показань сердюка Корнія Семененка, якого допитували 11 грудня у Посольській похідній канцелярії, довідуємось, що залишилось від захисників Батурина: «По приказу де изменника Мазепы велено их сердюцким четырем полкам, а именно: Покотилову, Денисову, Максиму и Чечелеву, у которого наказным сотником Герасим (в тех де четырех полках сердюков, чае он, что и трехсот человек не будет), стоять в Гадячи с шведами». Отже, саме стільки з них врятувалось! Інші 2300 (у чо-

тирьох полках було 2600 сердюків мінус 300 сердюків) загинули у герці або були спіймані і закатовані.

Вдалось утекти у сусідній Обмачів й Дмитрові Чечелю. З фортеці він вийшов, певно, потайною вилазкою і змушений був, криючись, перебиратися Сеймом чи перебувати у воді рову. Знесилений, він ледь добрався до свого родича. «Однак кум его, — повідомляє Лизогубівський літопис, — у селі Обмочевкі, когда он утікал и забігал верхом обогртісь, понеже ввесь обмок, да заснул на печи, то кум пошел, ознаямил войту и прочим и так взяли его и поймали и отдали великороссиянам». Його колесували у Глухові. Спійманого Ф. Кенігсека, який помер від ран у дорозі, спочатку колесували в Конотопі, а потім його голову з виколотими очима «на столпе каменном також на шпичу железную воткнуто» в Сумах.

Після спалення Батурина три російські полки зайняли Ніжин. Частина московської кінноти була спрямована через Прилуки до Миргорода. Там само став сильний гарнізон. У всіх містах і містечках, захоплених російською армією, і які були без мазепинців, вивішували царські укази, а поряд для страху «головы на коли взоткнуті були» полонених сердюків і козаків, взятих у гетьманській столиці.

Настраханий Батурином, вивішеними відтятими головами мазепинців городяни практично не мали вибору і, щоб з ними не вчинили так само, за «ініціативою знизу» направляли чолобитні царю. Жителі Прилук, Лубен, Лохвиці, Новгорода-Сіверського, Варви, Срібного, Ічні, Миргорода за-

манської столиці не загинуло 300 сердюків і, будемо вважати, 1000 козаків Прилуцького полку, якась частина військовиків інших полків, всього 1300—1800 осіб. Отже, загальні втрати батуринського гарнізону становили 5—6,5 тисячі чоловік (7,5—8 тисяч оборонців мінус 1300—1800 козаків і сердюків).

Наші підрахунки збігаються з повідомленнями англійських газет, які користувалися інформацією царської головної квартири над Десною за 16 листопада 1708 року. «Лондон Газетт» 29 грудня 1708 року писала, що О. Меншиков у Батурині «залогу... в числі 6 тисяч наказав вирубати». Він же, як зазначає «Дейлі Курант» (3 січня 1709 року), «по здобутті наказав вирубати 5—6 тисяч козаків».

Приплюсовуємо до цих військовиків цифри 6—6,5 тисячі мирних город-ян, деє 1000 жителів з навколишніх сіл (беремо за мінімальними розрахунками) і отримуємо разом 11—14 тисяч жертв. Ця кількість збігається з оцінками І. Борщака та Р. Мартеля, які називають цифру 15000. Важливим підтвердженням вищеведених підрахунків є повідомлення англійського посла Чарльза Вітворта, який інформував з Москви про втрати мирного населення в Батурині: «Зарізано жорстоко шість тисяч чоловік без огляду на вік і стать». Лорд Ч. Уайтворт, виконавши посольську місію, опублікував у Лондоні у 1710 році «Звіт про Росію», з якого дізнаємось про те, як «місто Батурин негайно було взяте і спалене, і понад сім тисяч чоловік було вбито незалежно від віку й статі». Історик Орест Субтельний теж обстоює думку, що Меншиков вирізав «6 тисяч чоловік, жінок і дітей».

Підсумовуючи вищезгадане, можна зробити такий висновок: жертвами погрому 2 листопада 1708 року у Батурині стали 6—7,5 тисячі мирних громадян, 5—6,5 тисячі військовиків, а разом 11—14 тисяч батуринців, сердюків, козаків.

Вищезгаданий Д. Скворцов вважає, що лише «6 тисяч польських и немецких наемников и есть достоверно подтвержденные жертвы Батуринской трагедии». Насправді «поляками» у складі охотницького війська називали українців, вихідців з Правобережної України (бо втекли від польського короля). Перед

службою в І. Мазепи вони виборювали свободу України у війську гетьмана П. Дорошенка та інших правобережних гетьманів. Серед сердюків були справді іноземці — підрозділи-ватаги волохів, сербів. Але кількість останніх не перевищувала 500 чоловік.

Історія не переписується

Автори «батуринських комедій», підтасовуючи під свої недолугі концепції факти, джерела, «чомусь» ігнорують важливі свідчення тієї доби. Вражений був побаченим 11 листопада 1708 року шведський очеви-

дець-історик Георг Нордберг. Він занотував у свої записники: «нападаючи що лише могли, пограбували, а бідних безборонних мешканців повбивали». «З руїн, — констатував свідок злочинства, — можна припускати, що це було гарне, з цегли збудоване місто, яке своїми будівлями перевищувало інші міста в Україні». Схожий опис подавав й у своєму щоденнику камергер Карла XII Адлерфельд, який загинув під Полтавою у 1709 році: «Перебили і старих, і малих, не оглядаючись на стать та вік, залишок жінок поцупили. Взяли сорок гармат. Спалили місто і 30 млинів, що стояли на річці Сейм. Усе пограбували. Командант родом прусак був взятий, з ним гірко вчинили».

Насамкінєць хочеться сказати «реабілітаторам», ретушерам акції О. Меншикова й про таке. У Росії є достатньо монографій про власні непривабливі моменти життя держави: бунти стрільців, селян, двірські інтриги, жорстоке придушення царизмом опозиції. Це — гірка правда, яку можна приховати, затушувати, але вона була. Без неї важко зрозуміти минуле, мотиви діянь людей. Батурин теж був. Опір його захисників — також. Як і жорстоке винищення батуринців, козаків, сердюків. Без Батурина важко зрозуміти українців. Відносини України з Росією — це, на жаль, найчастіше драматичні сторінки. Вони були і, як не прикро, є тому, що пріоритет сили, жорсткий стиль домінує у політиці сусідів. Не визнавати згадане — свідомо ухилятися від правди, не шукати компромісу в політичних контактах двох держав. Принизливий статус, залежність — ті фактори, які не є ціннісними величинами для українців. Зверхність, зневажливість до вільнолюбних проявів національних меншин, навпаки, — нічим не виправдана традиція російської політики.

...Уроки трагедії спалення гетьманської столиці не повинні кликати до точіння кинджалів. Для України і Росії ця сума дата спільна — вона закликає українців проявляти пильність, вживати достатньо заходів для оборони країни, не сподіватись лише на союзників; росіян вона запрошує до покаяння і водночас до толерантності, до непереступання меж у вирішенні стратегічних завдань збереження власної державності, встановлення добросусідських відносин з прикордонними країнами.

Історію легко переписати тенденційно, але змінити у ній те, що насправді було, неможливо. Без загибелі Батурина 2 листопада 1708 року важко зрозуміти буття Російської держави. Якби в епоху Петра І панували гуманізм, милосердя до повсталих, не випалювались населені пункти на шляху шведської армії, можливо б, Україна вже тоді постала як незалежне князівство, сусідом якого було б інше державне утворення — миролюбне, але слабке, привабливе для різного роду завойовників. Проявлені у військовій кампанії 1708 року зразки нечуваного деспотизму, жорстокості — реакція самозбереження російського самодержавства, до якої не були готові ні учасники змагань за волю України, ні Карл XII. Приголомшлива тактика Петра І зберегла його владу, панування імперії. Остання виявилась мобільнішою, агресивнішою, ніж ті, хто замахнувся на її буття. Така реальність, з якою доводиться рахуватися, і головне, брати з неї відповідні уроки.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернівці.
Фото, репродукції автора.

Картина художника О. Лопухова (2004). З колекції Батуринського державного історико-культурного заповідника «Гетьманська столиця»

попадливо клялися у вірності російському монарху. Диригент цієї віропідданської кампанії (а ним, безперечно, був Петро І) отримав їх 5 листопада, якраз на час виборів нового гетьмана. Вони мали впевнити скликану у Глухів старшину у марності затії Мазепи, розвіяти сумніви тих, хто вагався.

Невідома доля козаків Лубенського, Миргородського, Прилуцького полків. Якщо останніх завдяки зраді наказного полковника Івана Носа (а саме його посланець вказав потаємний хід у фортецю. — Авт.) Меншиков міг амністувати, то інших — навряд. Таким чином, з 7,5—8-тисячної залоги геть-

ЧИ УСУНЕМО НАПРУГУ?..

(Початок на 6-й стор.).
— **Наближаємося до дефолту? У Росії він проявився саме після парламентської кризи.**
— Його ознаки уже можна побачити. Він може пронестися, як смерч. Як його провісник — явний відтік капіталу з країни. Бізнес страхується, він не може не страхуватися. І переводить рахунки. Це наслідок зменшення гарантій захисту власності, і без того низкої. Не можна не бачити і втрат у зміцненні вертикалі влади. Те, що було, — зруйнувалося. А це явний провісник розпаду держави. Уже малюємо на картах і схемах, хто за ким піде в умовах, коли жодна з конфронтуючих сторін ні перемогти не може, ні поступатися не хоче. Не думаю, що це було метою «помаранчевої» революції. Але це сталося. І скільки часу піде на відновлення статус-кво? І Конституційний Суд як частина суспільства дати чесну відповідь не може, оскільки в ньому самому поділ. Тому і рішення може бути тільки половинчатим. А воно нікого не влаштує і стимулює поштовх до сепаратизму. Армія й інші силові структу-

ри — такий само зріз. Там теж не може бути єдності дій у нинішніх умовах. Це всі передумови, база до формування зародків нових державних систем.
— **Вони уже формуються. Регіони починають самі вводити правила мовного спілкування.**
— Може бути в цьому і є інтерес до України, щоб її розчленувати, усунувши тим самим і конкурента, і можливий фактор нарощування сил самої Росії, до якої тяжіє велика частина населення країни? Ми з вами зовсім не випадково звертали увагу читачів у наших попередніх бесідах на подвійність політики Європи стосовно й України, і Росії. Європа — навмисно чи мимоволі, чи частиною сил, що затрималася у форматі «холодної війни», провокує Україну на розкол, підштовхує до нього. Справедливо вважаючи — для себе, що частинами цілого оперувати легше.
Схоже, що власними силами з внутрішнього конфлікту України вже не вибратися. Озвучена ідея запросити Австрію як третейського суддю в розборі українських подій — це добре.

Йдеться про шановну, авторитетну сьогодні країну. Але явно не за форматом події. Потрібен авторитет іншого рівня. Скажімо, Росії і ЄС — спільно. Пролунало в пресі висловлювання про те, що в Україні можливий російський варіант. Коли, нагадаю, з парламентом розбіралися мовою гармат. Він уже неможливий. Хоча б тому, що російського президента мовчазно підтримувала більшість населення. Але навіть сьогодні все населення Росії оцінює те, що тоді відбулося, як національну ганьбу. І Єльцин, хоч і не відразу, але змушений був піти. І це був 1993 рік. В українського Президента в 2007 році немає рівноцінної опори. Гармати в Києві — означають тільки похорон держави як наслідок насильницького нав'язування вузької думки агресивної меншості. З украй неясним і тривалим періодом позначення кордонів кожного з новоділів. А неформальне формування структур майбутніх новоділів у нас уже на очах. Як буде йти формування цих держав, ніхто ще не знає. Чи то за федеративним принципом, чи то за грузин-

ським варіантом чи азербайджано-вірменським...
— ... **чи то за косівським.**
— І такий варіант не виключений. Такі тенденції намічаються, вони вже добре помітні всьому населенню України, але це не шлях до усунення напруги. Події показали — в стару схему суспільних відносин уже не ввійти. Попереду близьке чи далеке, але уточнення Конституції, уточнення державної влаштованості України, вихід на осмислену власну геополітичну модель. Саме неясності тут позначаються на всьому українському внутрішньодержавному полі. Час націоналістичних ілюзій вийшов. І тому теж має бути передача ініціативи з рук політики в економічну сферу. Як і повинно бути. Те, що відбулося, — наслідок цілого вала нерозв'язаних проблем, що заганяються в глухий кут. Того, що влада не змогла знайти спільну мову з населенням країни. В повному розумінні слова. База для примирення в суспільстві при ідеології, що насаджувалася в суспільстві, знайдена бути не може. На жаль.

■ ОГОЛОШЕННЯ

1. Замовник торгів
Товариство з обмеженою відповідальністю «Сервіс-Інвест», код ЄДРПОУ 31018149.
1.1. Поштова адреса замовника: ***83055, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 151.***
2. Інформація про предмет закупівлі: ***закупівля робіт з будівництва центрального складу.***
3. Оголошення про проведення торгів було опубліковано в ***газеті «Голос України» № 13 (4013) від 25.01.2007 р., а також на офіційному Інтернет-сайті НКРЕ України www.perc.gov.ua за № 49581.***
4. Дата акцепту тендерної пропозицій, що визна- на найкращою: ***12.04.2007 р.***
5. Вартість Договору про закупівлю ***948 260,00 (дев'ятсот сорок вісім тисяч двісті шістьдесят грн.) з ПДВ.***
6. Інформація про переможця торгів: ***6.1. ТОВ «АзовГрадОСтрой», код ЄДРПОУ 33825723;***
6.2. Поштова адреса: 83032, м. Донецьк, вул. Ду- динська, 10;
6.3. Телефон: (062) 349-76-87

13.04.2007 року постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) у справі №24/7-6 Товариство з обмеженою відповідальністю «БФ «КАТА-РЕМ» (ЄДРПОУ 32984968; м. Київ, вул. Дегтярівська, буд. 31) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Пухальську Е. Г. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

12.04.2007 року постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) у справі №24/241-6 Товариство з обмеженою відпові- дальністю «ІВТК «Черемош» (ЄДРПОУ 33157024; м. Київ, пров. Пилипівський, буд. 4) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором при- значено Сергієнка С. М.. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

12.04.2007 року постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) у справі №24/240-6 Товариство з обмеженою від- повідальністю «ІТО «Інтелект» (ЄДРПОУ 33757087; м. Київ, пров. Пилипів- ський, буд. 4) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідато- ром призначено Вовк А. Ю. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

12.04.2007 року постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) у справі №24/243-6 Дочірнє підприємство «У.П.К.-ресурс» (ЄД- РПОУ 32208114; м. Київ, вул. Рибальська, буд. 2, р/р 260010253400 в АБ «Брокбізнес- банк») визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначе- но ТОВ «ЮРКОН-ПЛЮС». Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

Відповідно до пункту 2 статті 2 Закону Украї- ни від 18.03.2004 р. № 1625-IV «Про порядок об- рання на посаду та звільнення з посади профе- сійного судді Верховною Радою України» Госпо- дарський суд Сумської області повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання кандидата на посаду судді господарського суду Сумської об- ласті безстроково - Лугової Наталії Петрівни.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 06.04.2007 р. порушено справу № 25/63/07 про банкрут- ство ТОВ «Торговий дім «Алмаз-Ойл», розташоване за адресою: 69091, м. Запоріжжя, вул. Нижньодніпров- ська, 6-А (код ЄДРПОУ — 31806269). Розпорядником майна призначено Верещака М. Г. (ліцензія АА № 158206 від 01.09.2006 р.).
Претензії приймаються протягом 30 днів наказного поштою за адресою: 69002, м. Запоріжжя, вул. Костян- тина Великого, буд. 16, кв. 16, тел. 8 (0612) 720-29-63.

Господарським судом Кіровоградської області (25000, м. Кіро- воград, вул. Луначарського, 29) за позовом Гайворонської міжра- йонної державної податкової інспекції порушена справа про бан- крутство Ульяновського комунального підприємства, ідентифіка- ційний код - 03347069, 26400, м. Ульянова, Кіровоградська обл., пров. Леніна, 18, р/рахунок № 26001301216 Ульянівське відділен- ня ощадного банку, справа № 11/62. Розпорядником майна по справі № 11/62 призначений арбітражний керуючий - Косаренко Вадим Анатолійович, ліцензія АА № 484182 від 20.12.2002 р. Пре- тензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 22.03.2007 р. по справі № Б-19/64-07 товариство з обмеженою відповідальністю «Фірма Інфакон» (ЄДРПОУ 24480542, м. Харків, вул. Корчагінців, 21, кв. 14) згідно ст. 51 Закону України «Про відновлення платос- проможності боржника або визнання його банкрутом» визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором при- значено арбітражного керуючого Шубу Володимира Івановича (ліц. АВ № 081017 від 15.05.06 р., 61145, м. Харків, вул. Космічна, 26, 3 пов., к. 313). Заяви кредиторів приймаються протягом місяця від публікації.

Господарським судом Чернівецької області (58000, м. Чернів- ці, вул. Кобилянської, 14) постановою від 02.04.2007 р. по спра- ві № 8/19/6 визнано банкрутом приватне підприємство «Мет- текс-М» (60236, Чернівецька область, Сокирянський р-н, м. Новодністровськ, квартал 2, прим. 4, код ЄДРПО 32828676, р/р 26007026000162 в АКБ «Індустріалбанк», МФО 352510, код ЗКПО 32828676) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідато- ром призначено арбітражного керуючого Катеренюк Людмилу Володимирівну (58000, м. Чернівці, вул. Червоноармійська, 102, т. 8 050 6951998). Ліцензія АА № 779290 від 11.10.04 р.
Заяви кредиторів з вимогами до банкрута приймаються про- тягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Полтав- ської області (36000, м. Полтава, вул. Зігіна, 1) постановою по справі №4/244 від 15.02.2007 року визнано банкрутом Суб'єкта під- приємницької діяльності - фізичну особу Піщенко Григорія Данило- вича (39000, Полтавська область, Глобинський район, с. Пронозів- ка, вул. Горбанівська, 7, ідентифі- каційний номер 1375920437) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбіт- ражного керуючого Терещенка Олександра Васильовича (ліцензія №116108 від 15.12.2004 р.), 36003, м. Полтава, майдан Незалежності, буд. 1-Б, кімн. 11, тел.: (0532) 50-80-67.

Господарським судом Рівнен- ської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) порушено справу №8/18 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Мізоцька сільськогосподарська машинно-тех- нологічна станція», ЄДРПОУ 30032581 (35740, вул. Вишнева, 1, с. Мізоч, Здолбунівський р-н, Рівнен- ська обл.). Постановою Господар- ського суду Рівненської області від 29.03.2007 р. ліквідатором призначе- но арбітражного керуючого Тихон- чук Леся Хотіївну (ліцензія серії АБ №176236, м. Рівне, вул. Словацько- го, 4/6, оф. 14). Вимоги кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опу- блікування оголошення. Довідки за тел.: 8 (0362) 22-11-40.

Постановою господарського суду Львівської області (79014, м. Львів, вул. Ликавіська, 128) від 12.03.2007 р. по справі № 6/14-29/31 Приватне підприєм- ство «Агат» (адреса: 82642, Львівська обл., Сколівський рай- он, с. Сможе, вул. Шевченка, 101, код ЄДРПОУ 25557287) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквіда- тором призначено арбітражного керуючого Мірчук Галину Васи- лівну (ліцензія серії АБ № 271630 від 29.12.2005 р., адреса: 82400, Львівська обл., м. Стрий, вул. А. Шептицького, 25-а).
Заяви кредиторів приймають- ся протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Микола- ївської області (54009, м. Мико- лаїв, вул. Адміральська, 22) постановою від 27 березня 2007 року (справа №5/454/06) виз- нав банкрутом і відкрив лікві- даційну процедуру щодо Від- критого акціонерного товари- ства «Очаковавототранс», адреса: 54240, Миколаївська область, м. Очаків, вул. Ольвійська, 1, код ЄДРПОУ 03117790, розра- хунковий рахунок №260093755 в МОД АППБ «Аваль», МФО 326182. Ліквідатором призначе- но арбітражного керуючого За- харченко Ірину Вікторівну (лі- цензія АВ №081053 від 19.05.2006 року).

Постановою господарського суду Одеської області у справі № 7-32/300-06-10130 від 29.03.2007 року СВК «Дружба», вул. Першотравнева, 1, с. Ви- нограднє, Болградського райо- ну Одеської області, код ЄД- РПОУ № 03768925, р/р 260091640 в ООФ АППБ «Аваль», МФО 328351) визнано банкрутом і відкрито ліквіда- ційна процедура. Ліквідатором банкрута призначено арбітраж- ного керуючого Брикульського В. Т. (ліцензія АБ № 216840 від 16.03.2005 року, 65113, м. Оде- са, пр. А. Глушко, 5, «В», кв. 56.

Постановою господарського суду Харківської області від 05.04.07 р. по справі № Б-19/77-07 Товариство з обмеженою відповідальністю «УКРПРОМТРАНС» (код ЄДРПОУ 31233286) визнано банкрутом і розпочато ліквідаційну проце- дуру. Ліквідатором призначено Леонтєва В. В. (61100, м. Хар- ків, вул. Танкопія, 32, кв. 108). Заяви кредиторів приймають- ся протягом 30 днів від публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 02 квітня 2007 р. по справі № Б-24/199-03 закрите акціонерне товариство «Шебелинське» (с. Шебе- линка, Балаклійського р-ну Харківської обл., п/р 2600348605001 у КБ «Приватбанк», м. Балаклія, МФО 351533, ЄДРПОУ 25612359) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Саутенка Сергія Олеговича (ліц. АБ № 216886 від 05.04.05 р.; м. Харків, вул. Героїв Пра- ці буд. 58, кв. 47, тел. 739-06-77).

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, м. За- поріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 27.03.2007 року по справі № 19/205 То- вариство з обмеженою відповідальністю «Корпорація-Сфера» (69032, м. Запоріжжя, вул. Доковська, 3, код ЄДРПОУ 30408320) визнано банкру- том та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором у справі приза- чено арбітражного керуючого Персюк С. В., ліцензія АБ № 116244; поштова адреса: 69035, м. Запоріжжя, пр. Маяковського, 11, тел./факс 8 (061) 212-94-84.

Маринська сільська рада Горностаївського району Херсон- ської області взяла на облік безгосподарське нерухоме майно - недобудований об'єкт нерухомого майна Маринська загально- освітня школа, що розташована за адресою: 74611, с. Марин- ське Горностаївського району Херсонської області, вул. К. Маркса, 9-а. Розгляд інформації за даним питанням відбудеть- ся за адресою: 74611, с. Маринське Горностаївського району Херсонської області, вул. Ювілейна, 36.

Господарським судом Рівнен- ської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) порушено спра- ву №8/48 про банкрутство Відкри- того акціонерного товариства «Рів- ненська сільськогосподарська ма- шинно-технологічна станція» (33000, вул. Словацького, 4/6, м. Рівне, ЄДРПОУ 30318384). Поста- новою Господарського суду Рів- ненської області від 29.03.2007 р. ліквідатором призначено арбітраж- ного керуючого Тихончук Леся Хотіївну (ліцензія серії АБ №176236, м. Рівне, вул. Словаць- кого, 4/6, оф. 14). Вимоги кредито- рів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення. Довід- ки за тел.: 8 (0362) 22-11-40.

Постановою господарсько- го суду Харківської області від 02.04.07 р. по справі № Б- 19/78-07 ПРИВАТНЕ ПІД- ПРИЄМСТВО «РЮРІК» (код ЄДРПОУ 30235319) виз- нано банкрутом і розпочато ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено Погореленка Олега Петрови- ча (61202, м. Харків, пр. Пе- ремоги, 52-А, кв. 17). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від публіка- ції оголошення.

15 квітня в Україні хмарно з проясненнями. Часом невеликий дощ, місцями з мокрим снігом. Вітер північно-західний, північний, 7—12 м/с. Температура вночі 0—5° тепла, на сході 1—3° морозу; вдень 8—13° тепла, на заході до 16°.

ЦЬОГО

14 КВІТНЯ

■ 1386. В Англії відкрився Коледж святої Марії, який згодом став Оксфордським університетом.
 ■ 1849. Проголошено незалежність Угорщини.
 ■ 1862. Народився державний діяч царської Росії Петро Століпін.
 ■ 1887. Народився Іван Кавалеридзе, український скульптор, кінорежисер, драматург.
 ■ 1887. В Одесі помер Петро Сокальський, композитор і фольклорист.
 ■ 1930. На екрани вийшла Довженкова «Земля», один з найкращих фільмів усіх часів і народів.
 ■ 1982. Відбулась об'єднана наукова сесія Академії наук СРСР та УРСР, присвячена 1500-річчю Києва.
 ■ 1983. У Великобританії надійшов у продаж перший радіо-телефон.
 ■ 1988. Підписано Женевські угоди про політичне врегулювання довкола Афганістану.

Редактор номера
Віталій СУДДЯ.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДЯ.

Головний редактор
Анатолій ГОРЛОВ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
 ► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
 ► Рукописів не повертаємо.
 ► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
 ► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

► Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси:
для фізичних осіб — 40224, 08775.
для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2007 рік:
для фізичних осіб — 3,50 грн.
та 2,00 грн.

для підприємств і організацій — 10 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 161000.

ТОВ «Преслайн»
вул. Північна, 12
м. Харків

Зам. 9-1-33

ВАТ «Видавництво «Кійська правда»
04136, м. Київ,
вул. М. Гречка, 13.
Зам. 1289

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53,
453-44-56,
453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua

— загальний
reklama@golos.com.ua —

відділ реклами
let@golos.com.ua —

відділ листів
foto@golos.com.ua —

відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

4 820094 010053 >

Столичні тенденції

На Житомирській затор, Хоч вона й Велика. Задом чмихає «Рено» «Бумеру» у піку, Зуби вишкірив араб Прямо з лімузина, Пахне юшка із вікна Присмаком бензину. До Майдану пішки йду. Там реклама всюди, Там громада повсякчас Смакує фаст-фуди. Вздовж хрещатицьких вітрин

Віяннями часу Європейський пре піар — Фаст-рилейшинз в маси. Це столиця — центр світів! Гарно та красиво. Все, що треба

для душі, — Гамбургер і пиво. **Ірина ШЕВЧЕНКО.** Чернівці.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Поїзд пішов. Що далі?

■ ДОШКА ПОШАНИ

Найстрашніше

Олег Калашников, Партія регіонів:

— Дані сьогодні підтверджуються, що ці групи (спецназ. — **Черг.**) провели тренування і мають макети, розсадку депутатів у робочих кабінетах. Найстрашніше, що вони готові здійснити захоплення Прем'єр-міністра України і кортежу, який його супроводжує.

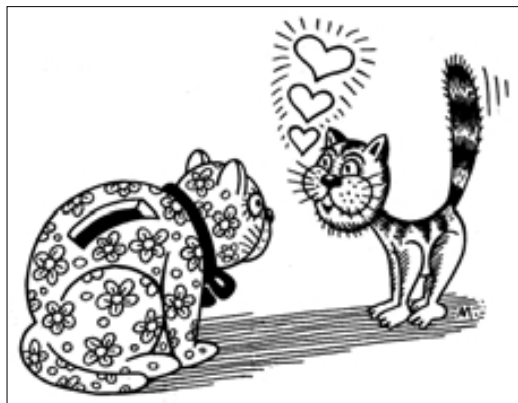
Від чергового:

— *Найстрашніше, що із захоплювачів уже утворилася черга. Оголошено тендер. Очікуються торги з розпродажу майна кортежу...*

Під гіпнозом

Михайло Бродський:

— Я вважаю, що Юлія Володимирівна володіє даром гіпнозу і впливає на

людей, які не в змозі їй жорстко протистояти. І чим інтелігентніша людина, тим сильніша магія її чаклунства. Я сам кілька разів був як зомбі й насилу виходив із цього стану.

Від чергового:

— *По-моєму, в цьому стані ви перебуваєте дотепер!..*

Членський внесок

Олександр Стоян, лідер профспілок:

— Хіба можна було це робити? Не випадково за те, що Президент підпи-

сав указ у страсний тиждень, за те, що справді зробив великий гріх, Бог був на нашому боці.

Від чергового:

— *Невже й Бог став членом вашої профспілки?!*

До папи!..

В. Захаров, депутат Верховної Ради Криму:

— Конституція Криму дозволяє нам звернутися від імені української держави до Російської Федерації з проханням виділити нам шматок землі за Полярним колом, щоб надати там громадяни-

■ СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Корисна порада

Щоб завжди йти в ногу з часом, не треба нікуди йти. Досить вчасно міняти політичне забарвлення.

Цікава географія

Кожний крок до Європи наближає нас до Африки.

Кому незрозуміло?

Зрозуміти жінку — це лише половина справи. Спробуй ще докумекати, що ти зрозумів її неправильно.

Ієрархія цінностей

Якщо і є щось дорожче за істину, то це малесенький хабар.

Вузлик на пам'ять

Не мішати горілку з пивом — розумно, безглуздо не запити горілочку пивцем.

Це цікаво

Цікаво, скільки народ може терпіти народодовладдя?!

Прогрес

Це колись пролетаріатів крім своїх кайданів втрачати було нічого — сьогодні в нього уже й кайданів нема.

Рекомендація

Учись відстоювати власні інтереси у тих, хто служить народові!

Наше щастя

Не таланить з революцією — поталанить з контрреволюцією!

Чи знаєш ти, що...

...коли ти ще живий, значить, відстав від життя?!

Не життя, а малина

Депутати — не студенти, вони живуть весело не лише від сесії до сесії. **Олександр ПЕРЛЮК.**

нові Ющенку та його оточенню ділянки на лісоповалі.

Від чергового:

— *А ви не пробували звертатися до Папи Римського?*

Де взяли?

Степан Бульба:

— За моїми даними, американці вже інвестували більше мільярда гривень для парламентської перемоги помаранчевих.

Від чергового:

— *Цікаво, звідки в них стільки гривень?*

Скромно!

Сергій Марков, заступник голови комісії з міжпарламентського співробітництва громадської палати РФ:

— Ми скромно намагаємося допомогти братньому українському народові, ми любимо Україну. Я особисто обожнюю українську мову й обіцяю її вивчити, якщо російська стане другою державною.

Від чергового:

— *Вивчити мову — це похвально! Але спершу прикусить язик!*

Мал. Олександра **МОНАСТИРСЬКОГО**, **Вадима СИМИНОГІ**, **Сергія ТЕРЕЩЕНКА**.

Чергував по «Куреню» **Віталій СУДДЯ**.

